

ΔΑΦΝΗ

Περιοδική έκδοση, προσφορά αγάπης στον τόπο που μας γέννησε Έτος: 8ο Φύλλο 15ο Ιανουάριος 2006

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΑΡΕΛΑΒΤΕΛΙΑ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΗ
ΤΗΛ: 2314-9720
FAX: 2314-119

Σταδία
στη Μαχη
Χειρ
Ασπίδα
Σύρα - Ζωτα

Αρχαίο Βαγιάδι Ροδωτικής

Η γέννηση μιας μέρας σ' ένα ακρογιάλι της Χίου

Της Χίου ένα ακρογιάλι αχνοφαίνεται δειλά
μέσα σε μια αραιή ομίχλη τυλιγμένο,
μόλις που διακρίνεται ένα καράβι, περνά
και χαιρετά, χάνεται μες στα μάκρη του
αφροστεφανωμένο.

Μάζεψε η νύχτα τα προικιά της βιαστικά,
φάνηκαν τα βουνά της Μικρασίας.
Μοβ απαλό και κερασί σε φόντο γαλανό,
μικρά κεντίδια, πινελιές
μιας γλυκοστόχαστης κρυμμένης ευτυχίας.

Ψήγμα χρυσού σταλάζει ο ουρανός
μαλαματώνεται η πλάση,
βαθιά το κύμα ανασαίνει λαχταρά,
ρίγα η ανατολή. Σπαράζει η μέρα. Να τη!

Προβαίνει νεογέννητο το φως
λυγιέται θαμπωμένο στον αγέρα
προσφέρει πάναγγο φιλί στον ουρανό.
Γεννήθηκε στη Χίο μία μέρα.

«Ιριδισμοί»

Ειρήνη Νικολάκη-Καλαμάρη

Πολιτιστικός, Επιμορφωτικός, Εκδοτικός Οργανισμός Δαφνώνα Χίου

Περιοδικό
ΔΑΦΝΗ

Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία

*

Τεύχος 15 Ιανουάριος 2006

*

ISSN: 1108-9016

*

www.dafninet.gr

E-mail: info@dafninet.gr

*

Υπεύθυνος έκδοσης,
σύνταξη, σελιδοποίηση,
εκτύπωση, επικοινωνία, Copyright,

Βαγγέλης Ρουφάκης
Δαφνώνας, Χίος 82100

*

Τηλέφωνο-Φαξ: (22710) 78-353

Κινητό: 6942 026026

E-mail: vroufak@otenet.gr

Βέρτικο

(κι... εδώ Πολυτεχνείο)

Τα χέρια με τις υψωμένες γροθιές
της διεκδίκησης
παροπλισμένα σε θυρολαβές
στα ιδιαίτερα γραφεία υπουργείων
στα νεκροταφεία συνθημάτων.
Τα εγκαταλειμμένα πανό
κι εκείνα τα τσαλακωμένα
απ' τις ερπύστριες όνειρα,
τυλιγμένα σε σελοφάν
ξεπουλιούνται στον υπόγειο της Ομόνοιας.
Οι κυνηγημένοι εραστές της αποτίναξης,
που αναμετρούσαν τα όνειρα
με τα χτυπήματα των κλόμπς,
τώρα στοιβαγμένοι στη Σοφοκλέους
-δου δρόμους πιο κει-
αναμετρούν τους δείκτες και τα λίμιντ-απ
και πουλάνε επανάσταση.
Ξεπουλάνε την επανάσταση.
Οι αστυνόμοι κυνηγάνε
τραβεστί και χούλιγκανς.
Το εβδομηντατρία -εκείνο το εβδομηντατρία-
Οι αστυνόμοι...
Η τaráτσα της νομικής...
Το Πολυτεχνείο...
Η Στουρνάρη...
Τα τανκς...
Η Πατησίων...
Λαμπράκης, Πέτρουλας, Κομνηνός...
Τι στα λέω τώρα αυτά;
Έλα, πιες το φραπέ σου
μη χάσουμε και το λεωφορείο
για Μπραχάμι.

Χρυσόστομος Γελαγώτης
(www.istoselides.gr/news/article.php?sid=330&mode=thread&order=0)

<http://www.vrahokipos.net/history/gr/polytexneio/november.htm>

Χρόνια Πολλά

Χρόνια πολλά. Καλή χρονιά. Ο Θεός (των πιστών και όχι των ...ώτατων) να βοηθήσει και ο λαός μας να αγωνιστεί, μήπως πάμε λίγο καλύτερα και όχι «κατά διαβόλου». Γιατί αν περιμένουμε από τους κάθε λογής ηγέτες και ηγετίσκους...

Οι πολιτικοί μας βάλθηκαν (τηρώντας πιστά τους κανόνες της παγκοσμιοποίησης) να κάνουν τους πλούσιους πλουσιότερους και να βάλουν τους υπόλοιπους σε υποχρεωτική δίαιτα (για το καλό της υγείας τους πιστεύω).

Τα βρωμερά σταγονίδια στρατού και αστυνομίας, εκκλησίας και δικαιοσύνης και όχι μόνο, ανενόχλητα ενώθηκαν και δημιούργησαν δυσώδη οχετό, που βγαίνοντας στην επιφάνεια κινδυνεύει να μας πνίξει, αν δε μας «στείλει» από ασφυξία.

Οι ηγέτες μας κάποιοι απορροφημένοι με τις εμφανίσεις τους στα τηλεοπτικά παράθυρα, κάποιοι (ίσως) παίρνοντας ένα φιλικό τηλεφώνημα να αφήσουν τον... δικό μας, κάλυψαν έστω και εν αγνοία τους το αυγό του φιδιού και ιδού τα χάλια μας...

Σε τοπικό επίπεδο δεν πάμε καλύτερα. Η αδια-

φορία των τοπικών αρχόντων (και των πολιτών οφείλω να πω), έχουν κάνει τη Χίο μας ένα απέραντο σκουπιδότοπο (θέλουμε και τουρισμό)!!! Στα πιο δύσβατα και απείρου φυσικού κάλλους σημεία το σκουπίδι πάει σύννεφο. Μήπως κι εδώ περιμένουμε τη δοκιμασμένη «αυτοκάθαρση»; Στην πόλη της Χίου όπου ζει και κινείται καθημερινά το μισό και πλέον των κατοίκων του νησιού, το χάος είναι ο επεικέστερος χαρακτηρισμός (θα πουν πάλι ότι δεν είμαι δημότης της πόλης).

Ο πολιτισμός σε όλα τα επίπεδα, δεν αξιολογείται σωστά. Καπελωμένος από πολιτικούς και υπηρεσιακούς «παράγοντες» αφήνει τους αληθινούς του εργάτες απογοητευμένους να παλεύουν μόνοι.

Ευτυχώς όμως, υπάρχει ελπίδα. Στην εκκλησία υπάρχουν φωτισμένοι ιεράρχες (όπως τον Αλβανίας Αναστάσιος) και άξιοι ιερείς. Στην δικαιοσύνη λειτουργοί όπως ο δικός μας εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Δημήτρης Λινός. Στον στρατό τιμημένοι αξιωματικοί και οπλίτες υπερασπίζονται την Εθνική μας ακεραιότητα. Και στην αστυνομία, άνθρωποι που τηρούν πιστά τον όρκο που έδωσαν

και πολλές φορές το πληρώνουν με τη ζωή τους. Στην πολιτική ο αγώνας για την επικράτηση είναι αδυσώπητος και κάποιες φορές τα συμφέροντα (πολιτικά ή οικονομικά) πολύ μεγάλα. Δε μπορούμε όμως να ρίξουμε τους πάντες στην πυρά. Υπάρχουν κι εδώ οι εξαιρέσεις.

Και στην τοπική αυτοδιοίκηση (μια που είναι χρονιά εκλογών), ισχύει «το μη χείρον, βέλτιστον». Ας ανοίξουμε τα μάτια μας, γιατί δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών ως προς τις επιλογές μας. Ας στείλουμε κάποιους στα σπίτια τους «προς γνώσιν και συμμόρφωσιν».

Για τον πολιτισμό, θα συγχαρώ τους ανθρώπους που δουλεύουν ανιδιοτελώς. Τίποτα άλλο.

Και τώρα στα της «Δάφνης». Είναι επί τέλους έτοιμο το βιβλίο του αείμνηστου Πέτρου Ι. Μαρτάκη «Χιώτικα Αφηγήματα» (έκδοση του Περιοδικού μας) με την ευγενική χορηγία του Δήμου Καμποχώρων. Το εν λόγω βιβλίο είχαμε σχεδιάσει με τον Πέτρο μερικούς μήνες πριν μας αφήσει και πιστεύουμε

πως είναι το καλύτερο μνημόσυνο, μα και προσφορά μεγάλη στον τόπο.

Στις σελίδες αυτού του τεύχους θα διαβάσετε για τον Πέτρο στις αναμνήσεις του Σταμάτη Μανέ και στο «Αρχείο μου», επιστολή του. Θα διαβάσετε επίσης για την εκδήλωση του Περιοδικού μας που σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο ΔΑΦΝΗ οργάνωσαν στο Στρατηγάτο του Δαφνώνα, για την Ομηρική Ακαδημία, την ανθρώπινη σύντομη ιστορία του Μιχάλη Καλλιαιγκά και του Φάνη Φαντέμη, μια διαδήλωση για την Κύπρο που έγινε στη πόλη της Χίου το 1956, λαογραφικά, ποίηση και άλλα. Επίσης πολλές φωτογραφίες απ' το χτες και το σήμερα.

Σας αφιερώνουμε «τα κάλαντα» του Νικηφόρου Λύτρα (συλλογή Σερπιέρη πριν το 1873) κι ευχόμαστε, ο καινούργιος χρόνος να ικανοποιήσει όσο το δυνατό τις επιθυμίες και τις προσδοκίες μας, να χαρίσει ειρήνη στον κόσμο και οι μεγάλοι της γης (συν Θεώ) να κάνουν ότι είναι δυνατό για ένα καλύτερο αύριο στην ανθρωπότητα.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Μεγάλη η επιτυχία της εκδήλωσης που το Περιοδικό μας σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο του Δαφνώνα οργάνωσαν προς τιμήν των συνέδρων της Euroclassika-Ομηρικής Ακαδημίας στο ιστορικό κτήριο «Στρατηγάτο» του Δαφνώνα, ιδιοκτησία κληρονόμων Αριστοτέλη Μυρώνη.

Από αριστερά ο βουλευτής Ν. Υ. Ματθαίος Μυρώνης, ο πρόεδρος του Συλλόγου Δαφνουσίων και ο γράφων

Το ειδυλλιακό περιβάλλον, το πλούσιο πρόγραμμα, τα πραγματικά θαυμάσια φαγητά και η ομηρική φιλοξενία, απέσπασαν τα κολακευτικότερα σχόλια, ακόμα κι από τους πιο απαιτητικούς.

Με ένα ποτήρι σουμάδα κι ένα χαμόγελο, υποδέχθηκαν στην είσοδο του κτήματος τους καλεσμένους τα κορίτσια του Συλλόγου μας, προδιαθέτοντάς τους θετικά για το τι θα επακολουθούσε.

Ο Δαφνούσης βουλευτής της Πολιτειακής Βουλής της Νέας Υόρκης Ματθαίος Μυρώνης που ευχαρίστως μας παραχώρησε όχι μόνο τον χώρο έξω από τη βυζαντινή εκκλησία της Υπαπαντής του Σωτήρος, αλλά και τις κτιριακές εγκαταστάσεις του κτήματος της οικογενείας του, ήταν από μέρες μαζί μας κι έτρεχε πάνω-κάτω καθαρίζοντας, διακοσμώντας φυτεύοντας ακόμη και λουλούδια για να μας δεχθεί όσο καλύτερα γινόταν.

Ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου, με το Δ. Σ. και αρκετά μέλη, «έστησαν» τα τραπέζια (από τα οποία δεν έλειπαν ούτε τα λουλούδια και τα κεριά), μαγείρεψαν με τη βοήθεια φίλων του Συλλόγου και σερβίρισαν (επαναλαμβάνω) τα θαυμάσια φαγητά και τα ποτά. Πλήρωσαν και όλα τα έξοδα και γι' αυτό τους ευχαριστούμε ιδιαίτερα. Ο πρόεδρος ήταν και ο επίσημος ομιλητής της βραδιάς.

Προσωπικά είχα αναλάβει την οργάνωση του προγράμματος και την παρουσίασή του.

Τους τρέλανα τους ανθρώπους με την πολυλογία μου μα τι να έκανα; Μπορούσα να μην τους καλωσορίσω; Να μην τους κατατοπίσω για το που βρίσκονται, το ιστορικό του χώρου και της οικογενείας Μυρώνη; Να μην παρουσιάσω τους ομιλητές και να τους ευχαριστήσω (κάνοντας πάντα και το... απαραίτητο σχόλιο) Ε! Αυτό έκανα!!!

Μετά το καλωσόρισμα και το ιστορικό της περιοχής, ο οικοδεσπότης Ματθαίος Μυρώνης απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό και συγκίνησε λέγοντας πως όταν μπαίνει στη Βουλή της Ν. Υόρκης, στο πέτο του φορεί ένα μικρό σήμα που γράφει «I Love Greece» ή «I Love Chios» και όλοι λένε: «Να ο Έλληνας. Να το Χιωτόπαιδο».

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Μανώλης Χαβιάρας πήρε το λόγο και είπε τα εξής στα ελληνικά και κατόπιν στα αγγλικά:

«Αιδεσιμότατε, εξοχότατε βουλευτή της Πολιτείας της Νέας Υόρκης και οικοδεσπότη στο Στρατηγάτο Ματθαίε Μυρώνη, κύριε Νομάρχη, κύριε αντιδήμαρχε, κύριοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλων των βαθμίδων, κύριοι διοικητές και διευθυντές Υπηρεσιών, κύριοι εκπρόσωποι Πολιτιστικών Συλλόγων και Οργανισμών, άνθρωποι των Γραμμάτων και των Τεχνών, εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κύριε Ρουφάκη εκδότη του Περιοδικού «Δάφνη», Prof. Francisco Oliveira Πρόεδρε της Euroclassica, Δρ Μαρία-Ελευθερία Γιατράκου Επίτιμη Αντιπρόεδρε της Euroclassica και διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας, κύριοι Ακαδημαϊκοί, Πρυτάνεις, Διδάκτορες, Καθηγητές και Φοιτητές, κυρίες και κύριοι. Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που ο Πολιτιστικός μας Σύλλογος σε συνεργασία με το Περιοδικό «Δάφνη» και τον Εκδότη του Βαγγέλη Ρουφάκη που όπως γνωρίζουμε είναι μόνιμος

Η Δρ Αθηνά Ζαχαρού-Λουτράρη στην ομιλία «Ο Ομηρος και η Χίος»

13-7-2005

μος συνεργάτης της Euroclassica, φιλοξενούμε στο Δαφνώνα, στο ιστορικό Στρατηγάτο, την Ομηρική Ακαδημία. Εσάς που φύγατε από όλα τα μέρη της γης και ήλθατε σε τούτη τη γωνιά της Ελλάδας και της Ευρώπης, για να διδάξετε και να διδαχτείτε, να μελετήσετε και να αναλύσετε τη Γλώσσα και τον Πολιτισμό μας και ιδιαίτερα ν' ασχοληθείτε με τον Όμηρο, τον Χιώτη τον τυφλό τραγουδιστή, που το έργο του παραμένει ανεξάντλητη πηγή γνώσης στους αιώνες. Καλώς ήλθατε στο Χωριό μας. Η παρουσία σας εδώ μας τιμάει. Μας τιμά ιδιαίτερα που δεχτήκατε να μοιραστείτε μαζί μας κάποιες από τις εμπειρίες σας. Ελπίζουμε με τη συνεστίαση αυτή, να καταφέρουμε να βάλουμε κι εμείς ένα μικρό λιθαράκι, για να βοηθήσουμε στο δύσκολο έργο της Ακαδημίας. Κι όταν έλθει η ώρα της επιστροφής σας και θα γυρίσετε πίσω στα σπίτια σας, η σκέψη κι η αγάπη μας θα σας συντροφεύουν. Και να ξέρετε ότι το νησί μας θα σας περιμένει να επιστρέψετε, όπως και η Ιθάκη τον ζακουστό Οδυσσέα της.

Καλή συνέχεια στο έργο σας και καλή επιτυχία στο Συνεδριό σας.

Τελειώνοντας, εκ μέρους του Συλλόγου μας και του Περιοδικού «Δάφνη» θέλω να ευχαριστήσω τον οικοδεσπότη μας κύριο Ματθαίο Μυρώνη, την ομιλήτρια της βραδιάς Δρα Αθηνά Ζαχαρού-Λουτράρη, την Ποτοποιεία Στουπάκη, τα Super Markets Key-Food, την εταιρία γλυκών κουταλιού «Σαραντή», το υαλοπωλείο Ιωάννη Μαμούνα, το κατάστημα ηλεκτρικών συσκευών Αντώνη και Μαρίας Πρώιου, τους μαγείρους μας που σύντομα θα γευθείτε αυτά που έχουν φτιάξει, τον

Με φόντο τη βυζαντινή εκκλησιά και στο φως των κεριών, το ακροατήριο «τυραννιέται» από τον γράφοντα

κύριο Γεωργοπάλη, τον κύριο Φιριπή, τον κύριο Νιαμονιτάκη, τον κύριο Κόβα και τον κύριο Μωρόμαλλο. Τα μέλη του Συλλόγου μας, που εργάστηκαν για την επιτυχία αυτής της βραδιάς και πάνω απ' όλους εσάς που μας τιμάτε με την παρουσία σας.

Να περάσετε ένα υπέροχο βράδυ».

Ο Prof. John Thorley στο βήμα εξετάζει τους φοιτητές που απαγγέλλουν Οδύσσεια σε πολλές γλώσσες

Η Δρ Αθηνά Ζαχαρού-Λουτράρη ήλθε κατόπιν στο βήμα και με το γνωστό γλαφυρό της τρόπο ανέπτυξε το θέμα «ο Όμηρος και η Χίος». Καθίλωσε το ακροατήριο με την τεκμηριωμένη δουλειά της και τις πολλές φωτογραφίες που προέβαλε. Όταν τελείωσε, το ακροατήριο ξέσπασε στην κυριολεξία σε χειροκρότημα και πολλοί ήταν αυτοί που σηκώθηκαν από τις θέσεις τους να τη συγχαρούν για την θαυμάσια ομιλία, μα και για το βιβλίο της «Όμηρος Χίος Αοιδός» που λίγες μέρες πριν είχε κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις Άλφα Πι.

Η Επίτιμη Αντιπρόεδρος της Euroclassica και Διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου πήρε το λόγο κι αφού μας ευχαρίστησε και μας συνεχάρη, κάλεσε τον Prof. John Thorley, μέγα ομηριστή και καθηγητή του Πανεπιστημίου του Lancaster και τους φοιτητές για τις προφορικές εξετάσεις που για χάρη μας, πρώτη φορά έγιναν εκτός «Ομηρείου».

Συγκίνηση και εθνική υπερηφάνεια κατείχε τους παρευρισκόμενους, ακούγοντας τα παιδιά απ' όλο τον κόσμο, να απαγγέλλουν Όμηρο στα αρχαία ελληνικά, στα νέα και σε άλλες γλώσσες (οι περισσότεροι μιλούν καλά τα ελληνικά).

Ο Πρόεδρος της Euroclassica παρέδωσε μετάλλιο και τιμητικό δίπλωμα στον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Δαφνόνα υπό τα βλέματα της Διευθύντριας και της Γραμματέως της Ομηρικής Ακαδημίας

Κατόπιν έφτασαν τα μεζεδάκια, τα φαγητά και τα ποτά κι άρχισε το φαγοπότι. Όλοι έμειναν ευχαριστημένοι και οφείλουμε να συγχαρούμε όσους δούλεψαν στο «στήσιμο», στις κουζίνες, στο σερβίρισμα, και όπου αλλού. Ούτε το παγωτό δεν έλειψε μετά το φαγητό.

Η μουσική διεκόπη ακόμα μια φορά γιατί ήλθε η ώρα της «πληρωμής». Ο πρόεδρος της Euroclassica, η διευθύντρια και η γραμματέας της Ομηρικής Ακαδημίας αφού μας ευχαρίστησαν, έδωσαν τιμητικές «περγαμηνές» στο Περιοδικό μας και τον γράφοντα, και στον βουλευτή Ν. Υόρκης Ματθαίο Μυρώνη. Στον Σύλλογο και τον πρόεδρο Μ. Χαβιάρα έδωσαν τιμητικό δίπλωμα, μετά χρυσού μεταλλίου.

Η όμορφη βραδιά έφτασε στο τέλος. Και όταν οι εκλεκτοί μας προσκεκλημένοι, μας αποχαιρετούσαν και μας ευχαριστούσαν, έπαιρναν ένα «αναμνηστικό» με τη φωτογραφία του Στρατηγάτου (ελληνικά στη μια όψη και αγγλικά στην άλλη) και ένα μπουκαλάκι ούζο «Καζανιστό», προσφορά της Ποτοποιίας Στουπάκη.

Ευχαριστούμε τον Πολιτιστικό Σύλλογο, τον Ματθαίο Μυρώνη και όλους όσους μας βοήθησαν με οποιοδήποτε τρόπο. Και του χρόνου.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Το «αναμνηστικό» με τη φωτογραφία του Στρατηγάτου

Συγχαρητήρια

Στις 12 Νοεμβρίου, στην μεγάλη αίθουσα του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», παρουσιάστηκε το βιβλίο της Δρ Αθηνάς Ζαχαρού Λουτράρη «Όμηρος Χίος Αοιδός» που κυκλοφόρησε το περασμένο καλοκαίρι (εκδόσεις «άλφα πι»).

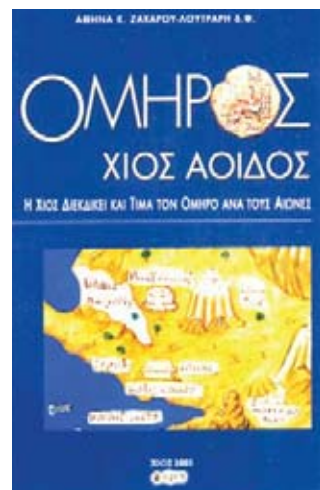
Στην εκδήλωση παρέυρέθησαν πολλές προσωπικότητες από τον χώρο της Πολιτικής, της Επιστήμης, των Γραμμάτων και των Τεχνών, του Εφοπλιστικού Κόσμου και πλήθος από κάθε κοινωνική τάξη μεταξύ των οποίων πολλοί Χιώτες κάτοικοι του νησιού και της Αττικής.

Οι ομιλητές ήταν άβογοι. Η ομιλία της συγγραφέως «Ο Όμηρος και η Χίος» επίσης τέλεια. Μέλη της Ορχήστρας των Χρωμάτων απέδωσαν μουσικά κομμάτια. Όλοι καταχειροκροτήθηκαν.

Τα θερμά μας συγχαρητήρια και εκφράζουμε τη λύπη μας που αν και το είχαμε προγραμματίσει δε μπορέσαμε λόγω αστάθμητων παραγόντων να βρεθούμε στην όμορφη αυτή εκδήλωση.

Οργανωτές της εκδήλωσης: Euroclassica-Ομηρική Ακαδημία, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου, Δήμος Αμανής, Σύνδεσμος Φιλίας Εθνών, Ομοσπονδία Χιακών Σωματείων Αττικής, Ένωση Βρονταδουσίων Αττικής και Εκδόσεις «άλφα πι».

Βαγγέλης Ρουφάκης

Η Επίτιμη Αντιπρόεδρος της Euroclassica και Διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας Δρ Μαρία Ελευθερία Γ. Γιατράκου «Η ψυχή της Ακαδημίας μας»

ΞΥΠΝΗΣΤΕ «ΤΡΑΝΟΪ» ΤΗΣ ΧΙΟΥ

ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΠΟΥ... ΣΥΜΦΕΡΕΙ

Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών 11-7-2005

Ρώσοι φοιτητές από αριστερά, όπως εκείνοι έγραψαν:

Ευγενής Μπαμπενκός Μικάιλοβα Ταζιάννα
Ελισαβέτα Σερμπακόβα Φιλιππος ΒΥΑΤΖΕΣΛΑΦ

17-7-2005. Στο πανέμορφο ανακαινισμένο Αργέντικο το ζεύγος Κτιστάκη παρέθεσαν ένα τέλειο αποχαιρετιστήριο γεύμα στην Ομηρική Ακαδημία (κι εδώ η ιδιωτική πρωτοβουλία κάλυψε την ανεπάρκεια των αιρετών)

Στο Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών ο Λυκειάρχης και πρόεδρος του Μουσείου Παναγιώτης Κουνής ξεναγεί τους συνέδρους της Ομηρικής Ακαδημίας (11-7-2005)

Φοιτητές της Ομηρικής Ακαδημίας απ' όλο τον κόσμο χορεύουν Ελληνικούς χορούς, φορώντας με περηφάνια τις εθνικές μας ενδυμασίες (Αργέντικο 17-7-2005)

Ο μεγας Ελληνιστής Francisco R. Adrados και η Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου, παρουσιάζουν το βιβλίο της Δρος Αθηνάς Ζαχαρού-Λουτράρη «Ομηρος Χίος Αοιδός» στην Δασκαλόπετρα (12-7-2005)

Το μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ομηρικής Ακαδημίας Αναστάσιος Καραϊσκος μας είπε ένα τραγούδι (Στρατηγάτο 13-7-2005). Παράγων της Χίου του είπε να μην έρχονται γιατί «η Χίος... δεν τους θέλει»! Ντροπή!!!

Η γιαγιά και η λάμπα

Μερικές φορές σκέπτομαι πόσο διαφορετική θα ήταν η ζωή μου αν δεν υπήρχαν τα παραμύθια της γιαγιάς, ή πως μεγαλώνουν τα παιδιά που δεν έχουν γνωρίσει γιαγιά, τζάκι, χωριό. Πως είναι να μην ξέρεις τι χρώμα έχει το φως της λάμπας του πετρελαίου. Εκείνο το χρώμα που τα κάνει όλα πιο κίτρινα, πιο μουντά πιο μυστηριώδη. Που δίνει την πραγματική ατμόσφαιρα στα παραμύθια. Δεν ξέρω πως μπορεί να υπάρξει το βασιλόπουλο και ο δράκος μέσα σ' ένα δωμάτιο που φωτίζεται με λάμπες φθορίου ή αλογόνου. Αυτά τους διώχνουν και τους απομυθοποιούν.

Η λάμπα όμως, το κερι και το τζάκι τους ζωντανεύουν. Χωρίς να το θέλεις γυρίζεις το κεφάλι σου και βλέπεις την σκιά του δράκου που μόλις γλίστρησε στο διπλανό δωμάτιο, ενώ ο αέρας κάνει την φωνή της μάγισσας να φτάνει στ' αυτιά σου σαν τρίξιμο παραθύρου. Όλα σ' ανατριχιάζουν. Τα πετράδια από το ραβδί του βασιλιά σαν δυο μάτια της γάτας πίσω από το πιθάρι με το λάδι. Το χλιμίντρισμα του αλόγου σαν το γκάρισμα της Μόρας μέσα στο στάβλο.

Κι εκείνη ατάραχη σαν μέντιουμ να μιλάει αργά στην τοπική διάλεκτο με τους παράξενους ιδιωτισμούς, στρίβοντας γρήγορα και με τέχνη το αδράχτι της για να μεταμορφώσει όλο το προβατίσιο μαλλί σε ζεστά πουλόβερ για τα εγγόνια.

Άλλοτε πάλι παστρεύοντας αμύγδαλα για τα γιορτινά γλυκά ή σερβίροντας καυτό φασκόμηλο με ελιές και παξιμάδι για να ζεσταθούν τα σωθικά μας.

Οι κινήσεις της φλόγας κάνουν τις διαστάσεις του μικρού δωματίου να αλλάζουν. Νομίζεις ότι οι γωνιές του μετακινούνται και σε λίγο χάνεις τον προσανατολισμό σου. Περνάς σε άλλη διάσταση. Στη χώρα των παραμυθιών. Κι εμείς όλο αφτιά, μέχρι που θα αντέξουμε και ν' αρχίσουν τα χασμουρητά.

-Ήρθεν ο πρώτος; Ρωτά η γιαγιά.

-Ναι, απαντούσαμε εμείς.

-Ήρθες πρώτε, καλώς ήρθες. Πάρε το σκαμνί και κάτσε. Να γνέσω να ξεγνέσω να κοιμηθούμε αντάμα. Με το δεύτερο χασμουρητό η γιαγιά ξαναρωτούσε:

-Ήρθεν ο δεύτερος; Μετά το τρίτο χασμουρητό μας έπαιρνε στην αγκαλιά και μας πήγαινε στα κρεβάτια μας λέγοντας:

-Πάμε τώρα να περιπέξομεν τους απεθαμένους. Αν και μερικά βράδια η γιαγιά ήταν κουρασμένη

και δεν μας έλεγε παραμύθι, όλοι οι ήρωες ήταν εκεί και την περίμεναν για να τους δώσει δράση, κίνηση να τους ζωντανέψει. Άλλες φορές πάλι ξαπλωμένος στο κρεβάτι έβλεπα με την βοήθεια της λάμπας πάνω στις ροζιασμένες σανίδες του άβαφου ταβανιού να εξελίσσονται ολόκληρες μάχες. Στρατοί να μετακινούνται, πλοία να βυθίζονται και άλλοτε ζεστές καλοκαιρινές αμμουδιές με βαρκούλες ν' αρμενίζουν στο σούρουπο.

Κάτω από το φως της λάμπας και με τη γιαγιά στο σπίτι δεν ήξερες πότε ένα συμβάν είναι πραγματικό και πότε όχι. Όπως ένα βράδυ του χειμώνα ζύπνησα από τα ποδοβολητά του πατέρα μου που έτρεχε πάνω κάτω στο σπίτι αναστατωμένος. Ένα τέρας είχε μπει στο κοτέτσι και σαν βρικόλακας έπινε το αίμα από τις κότες. Η περιέργειά μου δεν με κράτησε στο κρεβάτι παρ' όλο το φόβο μου. Πίσω από τον πατέρα μου που πάσχιζε με ένα στειλιάρι να το διώξει έβλεπα μόνο τη σκιά του από το φως της λάμπας. Ήταν τεράστιο μέχρι το ταβάνι του αχυρώνα, μαλλιαρό και τα μάτια του άστραφταν στο σκοτάδι σαν κίτρινα φωτάκια. Με αυτά τα δεδομένα υπολόγισα ότι τα δόντια του θα ήταν μεγάλα σαν τα παλούκια που δέναμε τις κατσίκες.

Είχε και ένα παράξενο όνομα κάτι σαν μικρή νύφη, νυφάκι, νυφίτσα δεν θυμάμαι. Μάλλον σκέφτηκα πως της το έδωσαν για να ηρεμήσουν το πνεύμα της. Στο φως της μέρας όμως και μπροστά στις πέντε πνιγμένες κότες μας, το παραμύθι χάθηκε. Ίσως το βράδυ με το φως της λάμπας, η γιαγιά να τις ξαναζωντανέψει.

Χαράλαμπος Κουλιάρης

ΚΟΥΛΙΑΡΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ... ΠΛΑΚΑΣ

Τον περασμένο μήνα, βρέθηκα στην Αθήνα, για τρεις εβδομάδες (από έκτης έως εικοστής έκτης Νοεμβρίου λήγοντος έτους).

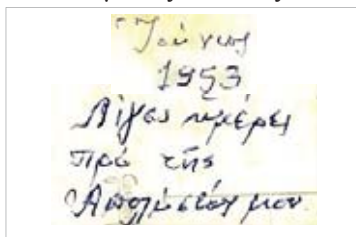
Την Δευτέρα 14η Νοεμβρίου, δε ξέρω πως, ένοιωσα μια επιθυμία να επισκεφθώ την Πλάκα.

Την όμορφη και πάντα μαγική πλάκα. Πήρα το λεωφορείο, κατέβηκα στο Σύνταγμα, πέρασα από τη Μητρόπολη Αθηνών, άναψα ένα κεράκι και άρχισα την πορεία, από τις δέκα η ώρα το πρωί, μέχρι τις τρεις μ.μ. με μια διακοπή μισής ώρας, όταν βαδίζοντας την οδό Λυσίου, βρέθηκα έξω από το Ιωνικό Κέντρο, Πρόεδρος του οποίου είναι εδώ και αρκετά χρόνια, ο φίλος μου (Χιώτης) Ισιδώρος Κιολέογλου. Τον γνώρισα πριν από πολλά χρόνια στο γραφείο του αξεχαστου φίλου μας Πέτρου Ι. Μαρτάκη, την οδό Χαβρίου 9.

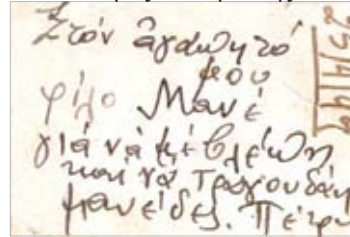
Ήπιαμε μαζί ένα ποτήρι κόκκινο κρασί, μιλήσαμε λίγο για τη Χίο μας, τον ευχαρίστησα, τον χαιρέτισα κι έφυγα.

Σταμάτιος Γ. Μανές

Πέτρος Ι. Μαρτάκης

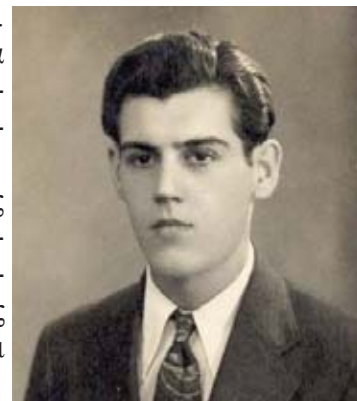

Περπάτησα περίπου τρεις ώρες «στης Πλάκας τις ανηφορίες» φορτισμένος συγκινησιακά, μακαρίζοντας όσους έζησαν και ζουν, σ' αυτή την μαγευτική συνοικία των θεών, που θα παραμείνει πανέμορφη και γοητευτική εις τους αιώνες των αιώνων.

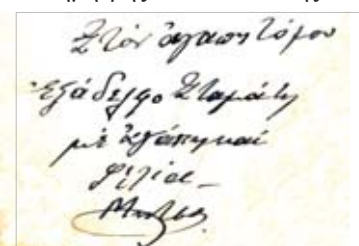
Κάποια στιγμή, έφθασα στην οδό Επιχάρμου εννέα. Η συγκίνησή μου απερίγραπτη. Δε μπορούσα να συγκρατήσω τα δάκρυά μου. Ακούμπησα το κεφάλι μου στο Ιερό του Αγίου Νικολάου και κατόπιν στην σιδερένια πόρτα με τον αριθμό εννέα, όπου διέμενα πριν πενήντα και τέσσερα χρόνια, με άλλους συγγενείς και τον αείμνηστο φίλο μου Πέτρο Ι. Μαρτάκη (μισός Κα-

μούσης από πατέρα, μισός Δαφνούσης από μητέρα), φοιτητής τότε της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών (σημερινό Πάντειο Πανεπιστήμιο). Θυμούμαι εκείνα τα χρόνια με πολλή συγκίνηση. Φτωχά, δύσκολα χρόνια.

Στο βάθος της αυλής σ' ένα δωμάτιο μισοσκότεινο, μ' ένα μικρό παράθυρο χωρίς παραθυρόφυλλα και προστατευμένο από σήτα, σε μονά ντιβάνια ή πτυσσόμενα ράντζα, ζούσαμε έξι άτομα. Οι τοίχοι του δωματίου μας, εκαλύπτοντο περιμετρικά από μπλε κόλλες, εκείνες που ντύναμε τα τετράδια και τα βιβλία, για να προστατεύονται τα ρούχα μας και να μη γίνονται κάτασπρα από τον ασβέστη.

Δημήτρης Γ. Λατουσάκης

Το Ιωνικό Κέντρο στην οδό Λυσίου (Πλάκα)

Συνέχεια στη σελίδα 12

Αυτοί που έγραψαν ιστορία

Θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό για τις πολλές και αξιόλογες γνωριμίες που είχα τη χαρά να κάνω στη μέχρι σήμερα ζωή μου. Πολύ δε περισσότερο όταν αυτές οι γνωριμίες δοκιμασμένες στο χρόνο, κατέληξαν σε φιλίες. Η ζωή πολλές φορές μας εκπλήσσει, κάποιες απ' αυτές τόσο ευχάριστα, που μας κάνει περήφανους.

Μιχάλης Καλλιαγκάς και Δημήτρης Ανδριώτης
(Φάνης Φαντέμης) τότε...

Περήφανους που έχουμε ανάμεσά μας, ανθρώπους που συνέβαλαν στο να γραφεί η ιστορία του τόπου μας τα τελευταία 60 και πλέον χρόνια. Μιχάλης Καλλιαγκάς του Μανώλη και της Ευτυχίας από το Δαφνώνα ο ένας και Δημήτρης Ανδριώτης (ο γνωστός συγγραφέας Φάνης Φαντέμης) από τις Οινούσες ο δεύτερος, μου έδωσαν το ερέθισμα να γράψω δυο λόγια, όταν το καλοκαίρι που μας πέρασε ήταν και οι δυο κοντά μου και άρχισαν συζήτηση για τότε που μικρά παιδιά, ο πρώτος υπηρετούσε ναύτης στο «Κριεζής» και ο δεύτερος πυροβολητής στο «Τομπάζης», κορβέτες του Ναυτικού μας που έλαβαν μέρος στην ιστορική απόβαση της Νορμανδίας.

(«Εις την μεγαλύτεραν αυτήν συνδυασμένην επιχείρησιν της ιστορίας έλαβον ενεργώς μέρος και δυο ελληνικά πολεμικά οι κορβέτες «Κριεζής» και «Τομπάζης». Από τα ιστορικά του πλου των συνάγεται, εκτός των άλλων, ότι και τα δύο εβύθισαν από ένα υποβρύχιον, διότι και εις τας δύο περιπτώσεις, μετά την επίθεσίν των δια βομβών και πολυβολισμών κατά στόχων "υπόπτου" ήχου, παρατηρήθησαν πολλάι φυσαλλίδες, άφθονο πετρέλαιον επί της επιφανείας της θαλάσσης, καθώς και συντρίμμια, εχάθη δε και η ακουστική επαφή με τον "στόχον"». Εφημερίδα «Μεσόγειος» 6-6-2003).

Τον Μιχάλη Καλλιαγκά τον γνώριζα από μικρός, αφού οι αυλές των σπιτιών μας είναι ενωμένες στο πίσω μέρος. Αργότερα εκείνος με την οικογένειά του μετακόμισε στην πόλη της Χίου.

Τα Χριστούγεννα του '69 βρεθήκαμε σε φιλικό σπίτι και από τότε, παρά τη διαφορά στην ηλικία, δεθήκαμε με ειλικρινή φιλία. Πέρασαμε μαζί χαρές και λύπες πολλές και όταν το 1973 μετακόμισε οικογενειακώς στην Αθήνα, η απόσταση δεν μας χώρισε. Ούτε όταν εγώ έφυγα στην Αμερική για 20 χρόνια χαθήκαμε.

Στα χρόνια που πέρασαν, μιλήσαμε πολλές φορές και μου διηγήθηκε ιστορίες για τα δύσκολα χρόνια του πολέμου και τα μεταπολεμικά που δεν ήταν καλύτερα. Για τη φυγή του από τη Χίο όταν ήταν μόλις δεκατεσσάρων χρόνων (γεννήθηκε τον Γενάρη του '28 και έφυγε τον Μάρτη του '42) και τη... συνέχεια.

Από τον Καταρράκτη με μια βάρκα στο Τσεσμέ, Σμύρνη, Τρίπολη της Συρίας, Πορτ Σάιντ, εκπαίδευση στο Θωρηκτό «Αβέρωφ», και κατόπιν Κουντουριώτη, Σαχτούρη, Κριεζή...

Κατά την απόβαση της Νορμανδίας, το Κριεζής μετά από σύγκρουση με αρματαγωγό πήγε για επισκευή.

Υπηρέτησε την Πατρίδα για τέσσερα χρόνια και της έδωσε αυτό που ίσως και ο ίδιος ποτέ δεν κατάλαβε. Τα παιδικά, τα εφηβικά του χρόνια. Χρόνια που όσες χαρές κι αν του έδωσαν οι... «μικροπεριπέτειες» στην Αγγλία, στην Μέση Ανατολή, τον Βόλο, τον Πειραιά και όπου αλλού, του στέρησαν την παιδική ξενοιασιά και αντί για παιχνίδι γνώρισε τον πόλεμο. Τον καθημερινό κίνδυνο να πληγεί το καράβι από βόμβα ή τορπίλη και να γίνει βορά στα σκυλόψαρα, όπως τόσοι άλλοι. Ένα πόλεμο, που στέρησε από τους γονείς του το ανήλικο μοναχοπαιδί τους για τέσσερα ολόκληρα χρόνια.

Και η Πατρίδα, όταν πήγε και στήθηκε στην ουρά να πάρει την περίφημη σύνταξη της Εθνικής

Επίθεση «Τομπάζη» σε υποβρύχιο με βόμβες βυθού
(βιβλίο Φάνη Φαντέμη «Θανάτω θάνατον πατήσας»)

και η πατρίδα τους... ξέγραψε

Αντίστασης, ενώ του έδωσε «χαρτί» και «μετάλλιο», του αρνήθηκε τη σύνταξη, επειδή έπαιρνε από το Ι.Κ.Α. 70 ή 80 χιλιάδες δραχμές τότε, 565 ευρώ σήμερα...

Τον Δημήτρη Ανδριώτη (Φάνη Φαντέμη) τον γνώρισα πριν λίγα χρόνια σε ένα ταξίδι του στη Χίο, από το Βερολίνο της Γερμανίας όπου ζει. Τον γνώρισα περισσότερο διαβάζοντας τα βιβλία του, που μου χάρισε. Σε επόμενα ταξίδια του στη Χίο γνωριστήκαμε περισσότερο και σήμερα έχω τη χαρά και την τιμή να τον συγκαταλέγω μεταξύ των φίλων μου.

Το περασμένο καλοκαίρι με την ευκαιρία της βράβευσής του από τον «Σύλλογο Φίλοι των Οινουσσών» για το έργο του, στις Οινούσες, τόπο γέννησής του, τον συνόδευα μαζί με το Δημήτρη Φρεζούλη που ήταν και ομιλητής ως εκεί. Όταν επιστρέψαμε, έμεινε λίγες μέρες μαζί μου και μας δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσουμε για την πολυτάραχη ζωή του και να σχολιάσουμε τα βιβλία του «Θανάτω, θάνατον πατήσας» που αναφέρεται στα χρόνια του πολέμου και τα κατοπινά που σημάδεψαν την μεταπολεμική ιστορία του τόπου. Η ολιγοήμερη παραμονή του στο Δαφνώνα, στάθηκε αιτία να γνωρισθούν με τον Μιχάλη Καλλιαιγκά και να θυμηθούν τις δύσκολες μέρες που πέρασαν τότε που ο ένας υπηρετούσε στο «Κριεζής» και ο άλλος στο «Τομπάζης».

Ο Δημήτρης (ο Μήτσος όπως τον φώναζαν οι φίλοι του), που γεννήθηκε τον Οκτώβριο του '27, έφυγε από το νησί Παναγιά των Οινουσσών για Μέση Ανατολή και μετά από περιπέτειες που αναφέρονται στο παραπάνω βιβλίο, κατετάγη στο Ναυτικό στις 21 Σεπτεμβρίου 1943. Εκπαιδεύτηκε στο «Αβέρωφ», υπηρέτησε σε άλλα πλοία και κατόπιν στο «Τομπάζης» με το οποίο συμμετείχαν στην ιστορική απόβαση της Νορμανδίας.

Το Μετάλλιο του Μιχάλη Καλλιαιγκά

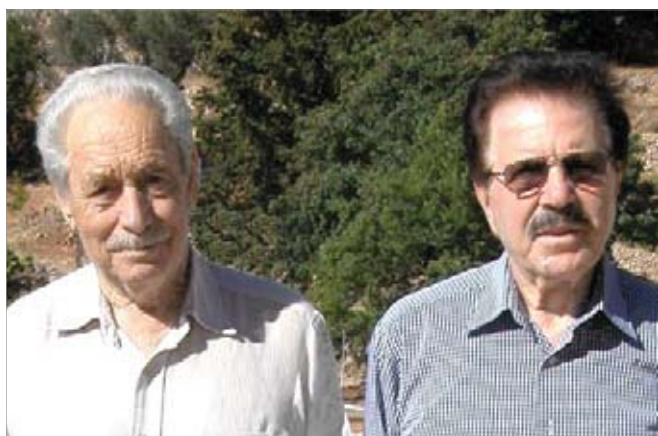

Το «χαρτί»

Πηγαίνοντας προς το χώρο της απόβασης (γράφει ο Δημήτρης), ο Κυβερνήτης Γιώργος Παναγιωτόπουλος μεταξύ άλλων τους είπε: «Σε μας έλαχε η μεγάλη τιμή να αντιπροσωπεύσουμε σ' αυτή τη μεγαλειώδη επιχείρηση την Πατρίδα μας και τον Ελληνικό Στόλο...».

Από το Δεύτερο Μέτωπο, πήγαν στον Τάραντα της Ιταλίας για επισκευή και εκεί «μάζεψαν» κάποιους και τους έστειλαν «στα σύρματα».

Το Δημήτρη τον... ξέχασαν, αλλά αργότερα μαζί με κάποιους από το «Κριεζής», στην Αλεξάνδρεια όπου τους έστειλαν κρατούμενους πλέον, συνάντησαν και τους πρώτους και όλοι μαζί ακολούθησαν το δρόμο που τους χάραξαν τα ξένα συμφέροντα κι οι πουλημένοι, οι πατριδοκάπηλοι που ταυτίστηκαν μαζί τους.

Μιχάλης Καλλιαιγκάς και Δημήτρης Ανδριώτης Δαφνώνας Χίος 11-8-2005

Το 1963 ο Δημήτρης, καλεσμένος της Ελληνικής Κοινότητας του Αμβούργου σε κάποια εκδήλωση που θα γινόταν σε κρουαζιερόπλοιο, πήγαν με τον Πρόεδρο της Κοινότητας Βλάση Μουχτάρη, τον Πέτρο Κουναλάκη και τον Τάσο Βασιλόπουλο. Όταν είδε πως το πλοίο ήταν το «Ορίον», «έμεινε σαν άγαλμα». Μ' αυτό τους είχαν μεταφέρει από την Αλεξάνδρεια στο Λίβερπουλ είκοσι χρόνια πριν και είχε ακούσει πως βυθίστηκε.

«...-Τι έπαθες; ήρθε κοντά και με ρώτησε ο Μουχτάρης (γράφει ο Δημήτρης στο βιβλίο του στη σελίδα 208).

-Τίποτα, του απάντησα, απλώς το βαπόρι μου θύμιζε ένα ταξίδι που έκανα μ' αυτό πριν πολλά χρόνια. Εκείνος γνωρίζοντας ότι εγώ ήμουν ναυτικός, ίσως να υπέθεσε, ότι κάποτε, σε μικρή ηλικία, να δούλεψα σ' αυτό τζόβενο ή ναύτης και σώπασε.

Μόνο εγώ ένοιωσα έναν πόνο κι ένα βαθύ παράπονο. Ήρθε άξαφνα στη μνήμη μου όχι μόνο εκείνο το ταξίδι που έκανα μ' αυτό, αλλά και όλα εκείνα τα ηρωικά κι ανεπανάληπτα χρόνια που τρέχαμε για λευτεριά. Που πολεμούσαμε τους Ναζί και τους φασίστες, για να φέρουμε έναν καλύτερο και διαφορετικό κόσμο.

Τι έφταιξε μωρέ και ήρθαν όλα τόσο ανάποδα κι εγώ διωγμένος και κατατρεγμένος από την

ίδια μου την Πατρίδα, να βρεθώ στην ανάγκη να ζητήσω προστασία, καταφύγιο και δουλειά στη χώρα που τότε είχα πολεμήσει;».

Ο Δημήτρης Ανδριώτης ή Φάνης Φαντέμης, όταν γύρισε στο νησί του είχε την μεταχείριση που είχαν όλοι οι αριστεροί. Ένα παιδί που στα δεκαέξι του χρόνια ήταν πυροβολητής στο «Τομπάζης» αμέσως μετά πόσο «προδότης της Πατρίδας» μπορούσε να είναι, δε ξέρω.

Αναγκάστηκε να φύγει στα καράβια «με μέσο» κι η Πατρίδα του στέρησε το δικαίωμα της επιστροφής.

Στη Γερμανία όπου έμενε αργότερα, ανέπτυξε πλούσια αντιδικτατορική δράση και του επετράπη η επιστροφή στην Πατρίδα μετά το 1974. Όταν όμως γύρισε, ήταν ξένος στον ίδιο του τον τόπο και ξανάφυγε...

Παρά την όχι τόσο καλή οικονομική του κατάσταση, όταν τον ρώτησα αν πήρε σύνταξη Εθνικής Αντίστασης μου απάντησε χαμογελώντας: «Δε θα τους έκανα ποτέ τη χάρη να στηθώ στην ουρά και να εξαργυρώσω τους αγώνες και τα πιστεύω μου για λίγα ευρώ»!

Στα μάτια του όμως και πίσω από το χαμόγελο, διέκρινα πίκρα κι αγανάκτηση, που έμεινε μια ζωή στη ξενιτιά, χωρίς να το επιλέξει ο ίδιος.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Συνέχεια από τη σελίδα 9

Εκεί, μας επισκεπτόταν τακτικά και ο Δημήτρης Γ. Λατουσάκης. Χωριανός μου, επιστήθιος φίλος του Πέτρου, συμμαθητής του στο Γυμνάσιο Χίου και κατόπιν συμφοιτητής του (κι αυτός έμενε σε δωμάτιο «πολυτελείας» στο Μετς κοντά στην Αγία Φωτεινή). Οι χωριανοί και οι συγγενείς μου, εργαζότανε σε ρεβιτόροι σε εστιατόρια της Αθήνας. Από τους τέσσερις οι τρεις είναι μακαρίτες σήμερα, όπως κι ο Πέτρος. Υπηρετούσα στο Αρχηγείο Στόλου (ναύτης στρατεύσιμος επί του θρυλικού θωρηκτού «Αβέρωφ»), στην κρυπτο-αποκρυπτογράφηση, και ως εμπιστευτική υπηρεσία, είχα «εξόδου» όποτε ήθελα. Έτσι λοιπόν, κάθε Κυριακή με τον Πέτρο, είχαμε γενική καθαριότητα. Βγάζαμε τα ντιβάνια και τα ράντζα στην αυλή, τα τινάζαμε δυνατά, οι κοριοί έπεφταν μιλιούνια, αδειάζαμε πετρέλαιο και τσίριζαν καιγόμενοι. Φίλε Πέτρο, αν τελικά υπάρχει μετά θάνατον ζωή, θα γελάς τώρα που τα γράφω. Πέρασαν είκοσι οκτώ μήνες από το θάνατό σου. Όσοι σε γνωρίσαμε, σε αγαπήσαμε και θα σε θυμόμαστε για πάντα. Αιωνία να είναι η μνήμη σου, φίλε Πέτρο.

Σταμάτιος Γ. Μανές

Αρμόλια Χίου

Κυριακή 11 Δεκεμβρίου 2005

Άρνηση

Αρνούμαι τους δήθεν νόμους σας.
Τους κανόνες καλής συμπεριφοράς σας.
Της ηθικής σας την εκπαίδευση.
Αρνούμαι τις καθώς πρέπει τιμωρίες σας,
τα αφ' υψηλού βλέμματά σας.
Αρνούμαι τα καλούπια
της ασυνειδησίας σας, συνειδητά.
Στέκομαι στη γωνιά με το `να πόδι
(σα σε σχολική τιμωρία),
Αυτοβούλως...

*

Προχώρα

Σε χειμώνα αγροίκο σκέφτηκες
ν' αποθέσεις όνειρα.
Δε μπόρεσε να τα σηκώσει...
Πήρες πάλι το μονοπάτι της μοναξιάς,
με βαρύ φορτίο στους ώμους.
Μη μιλάς.
Η χαρά σιώπησε.
Μιμήσου την και πάρε ξανά το δρόμο σου...

Ε. Π.

Στη μνήμη τον Νίκου Γιαλούρη

Την έλλειψη σου γράφοντας ο στίχος θα λυγίσει
στις δυο εστίες μαζεύοντας τις άυλες μορφές,
που τόλμησε φόρο τιμής δειλά να αποτίσει,
παρηγοριά γυρεύοντας η σκέψη στις στροφές.

Αυτούς που με το πνεύμα τους υπόταξαν την ύλη
και κράτησαν ακίνητο το χρόνο ευλαβικά,
σαν άγαλμα που πελεκά του στοχασμού η σμίλη
και του χαρίζει τη λευκή κι αιθέρια ομορφιά,

σαν τους κερδίζει ο θάνατος στις ζήσης το παιχνίδι
-ανάλητη η ανθρώπινη η μοίρα και κοινή-
το δέντρο που καρπίζει φως πληγώνει σα λεπίδι.
Μα απ' τον κορμό, πώς στάζουμε οι ευωδιαστοί χυμοί!

Μύρα και φως διψά η ψυχή κι αχόρταγα ρουφάει.
Πώς μεταγγίζονται σε μας! Δε φεύγουν οι Τρανοί!
Πώς ζωντανεύει τα' άγαλμα! Πώς η καρδιά σκιρτάει,
ριγάει ανασαίνοντας της Τέχνης την Πνοή!

Ω! το τραγούδι το πικρό είναι καιρός να πάψει.
Αθάνατο το έργο σου κι η μνήμη σου σεπτή.
Στο Χιώτικο τον ουρανό του ήλιου σου η λάμψη
το μαύρο δάκρυ στέγνωσε της πένας στο χαρτί.

Κι η θάλασσα, που χτύπαγε τα στήθη, ας σκεπάσει,
κύκλους τα πλοία που σχεδίαζες να κάνουν στο νησί.
Κι έτσι απλά, αγναντεύοντας φουγάρα και κατάρτι,
«στων κύκλων τα γυρίσματα» να πνίγονται οι καημοί!
«Διατσίντα» Τζένη Συρρή-Χαννάκη

Επιστροφή

Περπάτα μαζί μου.
Πάτα το χώμα που γέννησε το είναι σου,
τη γη που γέννησε το Φως, τη Συνείδηση
και τον Έρωτα.
Σύναξε τις σταγόνες σου, ψυχή μου,
τις σπαρμένες.
Πότισε το διψασμένο πνεύμα σου
Φως και Γαλάζιο.
Δώσε τη σάρκα σου στο Μαΐστρο
και στην Αρμύρα.
Βγάλε τις μνήμες των άλλων
από το δισάκι της κληρονομιάς σου
και περπάτα μαζί τους.
Στη γη τις Μαστίχας και του Πεύκου,
στο χώμα της αρχέγονης ευωδιάς,
στο περιγιάλι του παιδιού που ήσουν.
Περπάτα μαζί μου. Γύρισες.

Μάρκος Μαυρής

Το φιλί του τρελού
Ο βασιλιάς Ληρ και ο γελωτοποιός του
«Ήταν τρελός σαν την τρελή τη θάλασσα
και τραγουδούσε φωναχτά
στεφανωμένος μ' αγριόχορτα κι αγκάθια
γυρνώντας τα λαγκάδια, τα βουνά»

Ανατολίτικος ζουρνάς. Ποιος ξέρει τι μεράκια
τυραννούν τον παλιό πρόσφυγα του Αδραμυτίου
Φωτογραφίες: «Εγκυκλοπαιδικόν Ημερολόγιον 1931»
έκδοση Εθνικού Κήρυκα Ν. Υ.

Η πρώτη πληροφορία 'ελληνική'
μετα τα δύο Αμερικανικών Χίλων
κατά των Ηνωμένων Πολιτειών 1912 - -

Βεχάν Παπαχαρατζάνη

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΧΑΡΑΤΖΑΝΗΣ
ΚΑΡΤ - ΠΟΣΤΑΛ

Ένα κοριτσάκι παρουσιάστηκε στο φρούραρχο και του 'δωσε μια μεταξωτή σημαία που είχε φτιάξει μόνη της. Τον παρακάλεσε να την κρεμάσουν στο κοντάρι του φρουραρχείου, στη θέση της τουρκικής σημαίας. Ο φρούραρχος δέχτηκε με χαρά την πολύτιμη προσφορά. Διέταξε να παραταχθεί η φρουρά για να αποδώσει τιμές. Τότε η μικρή, μέσα σ' έναν ενθουσιασμό, ζητωκραυγές και χειροκροτήματα, ύψωσε τη σημαία. Την πρώτη ελληνική σημαία στη Χίο*.

Π. Καρακασώνη
από το βιβλίο της Μαρίας Σ. Φαφραλιού
«Παλιές Ιστορίες από τη Χίο»

Το Διοικητήριο της Χίου κτίστηκε από τον Μικρασιάτη Κουφουδάκη. Αργότερα στέγασε τη Νομαρχία Χίου. Κάηκε στον εμφύλιο πόλεμο από εμπρησμό, κατά τον Αρχιμανδρίτη Δ. Κολόμβο («Ενθυμήματα Ελευθερίας»).

* Η σημαία φυλάσσεται στη Βιβλιοθήκη Κοραή, όπου την έδωσε ο Γ. Χωρέμης.

ποιοι όμως έμπαιναν στην αυλή. Στην μέση του δρόμου έξω στο ύψος της εισόδου του Γυμνασίου, ο Γυμναστής ο Παπαμαύρου, στεκόταν ξερακιανός κι αγριεμένος και «διάτασσε» με άγριο ύφος όσους ερχόταν να μπουν στο Σχολείο δείχνοντάς τους την πόρτα. Ο Κώστας μπλέχτηκε με τους άλλους και τον χάσαμε. Δε ξέραμε τι να κάνουμε. Ο Παπαμαύρου μας είδε. Δεν είμαστε μεμονωμένοι, είμαστε μια ομάδα και μάλιστα η ομάδα από το Κάστρο και μας γνώριζαν. Έφερε στο στόμα την σφυρίχτρα του γυμναστή που κρατούσε στα χέρια του και σφύριξε δυνατά.

-Εσείς όλοι αμέσως μέσα. Είπε απευθυνόμενος προς εμάς δείχνοντάς μας την πόρτα του Σχολείου. Όλοι μέσα, φώναζε πάλι δυνατά και κινήθηκε προς αυτούς που στεκόταν έξω. Είπα όλοι μέσα. Θα αποβληθείτε.

Εμείς σαστίσαμε προς στιγμή. Είδαμε τους άλλους που έμπαιναν, είδαμε και τους έξω που κινήθηκαν να μπουν και μπήκαμε όλοι μαζί στο προαύλιο. Ήταν περασμένες οκτώ και το προαύλιο ήταν σχεδόν άδειο. Τότε καταλάβαμε ότι είχαμε κάνει λάθος. Οι πολλοί ήταν έξω.

Δεν στεκόταν μπροστά, αλλά προφανώς είχαν προχωρήσει και δε φαινόταν.

Στο προαύλιο εκεί που στεκόταν οι καθηγητές κατά την προσευχή, είχε μια σιδερένια πόρτα που ήταν πάντα κλειστή. Προσπαθήσαμε όλοι μαζί οι Καστρούσοι να την ανοίξουμε, αλλά στάθηκε αδύνατο. Βαθύτερα στην αυλή υπήρχε μια άλλη πορτούλα ξύλινη, που κι αυτή ήταν κλειστή. Την ανοίξαμε εύκολα αφού την βγάλαμε από τους μεντεσέδες. Είχαν έλθει και άλλοι που ήθελαν να φύγουν. Όταν η πόρτα γκρεμίστηκε ορμήσαμε έξω. Ο Υποδιευθυντής ο Πιταούλης, όρμησε προς το μέρος μας φωνάζοντας να γυρίσουμε. Πού να ακούσουμε. Τρέχαμε. Σε ένα λεπτό φθάσαμε στον δρόμο πριν από την θάλασσα. Εκεί ήταν συγκεντρωμένο όλο σχεδόν το σχολείο. Ο Κώστας, ήταν εκεί με τους μεγάλους που έκαναν κουμάντο και μας είπαν και προχωρήσαμε όλοι προς τα πίσω με κατεύθυνση δηλαδή προς την βιβλιοθήκη και το Γυμνάσιο. Φωνάζαμε συνθήματα για την Κύπρο, όσο μπορούσαμε πιο δυνατά. Σκοπός μας ήταν να βγάλαμε από το σχολείο τους και τα κορίτσια απ' το Γυμνάσιο Θηλέων που ήταν απέναντι από το Αρρένων.

Ο Παπαμαύρου και ο Πιταούλης κατευθύνθηκαν

προς το μέρος μας για να μας πείσουν να γυρίσουμε. Όμως χάθηκαν μέσα στο τσούρμο των κοριτσιών που βγήκε πίσω από την βιβλιοθήκη.

Όταν «τα πλήθη» ενώθηκαν στραφήκαμε προς τα πίσω πάλι, προχωρήσαμε προς την θάλασσα και στρίψαμε τον δρόμο που πήγαινε προς την Εμπορική Σχολή. Ήμαστε όλοι πολύ κοντά ο ένας στον άλλον φωνάζαμε και κουνούσαμε τις γροθιές μας. Ένα παράξενο αγωνιστικό συναίσθημα μας είχε κυριεύσει:

Ο Αρχιεπίσκοπος-Πρόεδρος Μακάριος
www.moi.gov.cy

-Ε, Έ, Ένωσή!!! Φωνάζαμε, αγόρια και κορίτσια μαζί. Προχωρούσαμε αργά. Μπροστά πήγαιναν οι μεγάλες τάξεις. Ορισμένοι, που ήταν στην μουσική του Σχολείου, είχαν πάρει τις σάλπιγγες και τα τύμπανά τους και συνεννοημένοι, πολλές φορές έπαιζαν εμβατήρια.

Μέσα σ' αυτήν την τρέλα, αυτό το πανδαιμόνιο, υπήρχε κάτι όμορφο. Ένας παλμός ένας συντονισμός.

Πίσω μας σε πολύ μεγάλη απόσταση από τον τελευταίο διαδηλωτή ερχόταν ο Παπαμαύρου, ο Πιταούλης και μερικοί άλλοι καθηγητές δικοί μας και του Γυμνασίου Θηλέων.

Πίσω από τους καθηγητές φαινόταν καθαρά μια ομάδα από χωροφύλακες με τις στολές τους και με άσπρους τελαμώνες που ερχόταν απλωμένοι σε όλο το πλάτος του δρόμου, ώστε ούτε αυτοκίνητο ούτε πεζός ούτε τίποτε άλλο μπορούσε να μας πλησιάσει.

Φτάσαμε στην Εμπορική Σχολή. Έξω ήταν οι περισσότεροι από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ενώθηκαν μαζί μας. Τα καπέλα με τις κουκουβάγιες και τα άσπρα σιρίτια ανακατώθηκαν με τα καπέλα με τις κουκουβάγιες και τα κίτρινα σιρίτια. Το ίδιο και οι μαύρες και μπλε ποδιές που φορούσαν οι κοπέλες της Εμπορικής σχολής και του Γυμνασίου Θηλέων.

Αφού ενωθήκαμε τα τρία Σχολεία, γυρίσαμε στην αντίθετη κατεύθυνση παίρνοντας τον δρόμο πίσω προς το κέντρο της πόλης. Η Χωροφυλακή διέκοψε την κυκλοφορία. Φθάσαμε στον δρόμο που από την Μητρόπολη έβγαινε στο κινηματογράφο τον Αστέρα. Στη διασταύρωση, ο Παπαμαύρου μόνος του αυτήν την φορά με σφυρίγματα προσπαθούσε να επιβάλλει την αλλαγή κατευθύνσεως και την είσοδο στο Σχολείο. Στεκόταν στην μέση του δρόμου προσοχή και με άγριο ύφος έδειχνε την ανηφοριά, σφυρίζοντας,

φωνάζοντας και προσπαθώντας ξαφνικά να πιάσει και να δείρει κανέναν. Ξεφεύγαμε από δίπλα του και συνεχίζαμε. Πολλοί λίγοι υπάκουσαν.

Φωνάζοντας, χειρονομώντας και ξεσηκώνοντας τον κόσμο, με ακολούθους μας τους καθηγητές και τους χωροφύλακες, προχωρήσαμε όλον τον δρόμο (την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου), περάσαμε μπροστά από το ραφείο του Βουλάμαντη, από το πρατήριο άρτου του Βακάλογλου, από του Κοράκη, από την πλατεία Βουνακιού, δίπλα από τα λεωφορεία του Βροντάδου και φθάσαμε στο μνημείο του αγνώστου στρατιώτου. Εκεί ένα στεφάνι ήταν έτοιμο, και αφού εξεφωνήθη κάποιος μικρολόγος από αυτούς που είχαν ετοιμάσει την εκδήλωση κατετέθη το στεφάνι και ψάλλαμε τον Εθνικό Ύμνο.

Προς στιγμήν επεκράτησε κάποια ησυχία. Είχαμε κουραστεί και υπήρχε κάποια αμηχανία. Μέχρι εκεί είχαν σχεδιάσει οι οργανωτές. Από εκεί και μετά τι;

Την ευκαιρία άρπαξε ο Παπαμαύρου. Στάθηκε με την πλάτη στο μνημείο και άρχισε να φωνάζει και να απειλεί, διατάσσοντας να πάμε στα σχολεία μας διότι θα...

Για απάντηση, ο Γιάννης ο Αλεξανδρίδης μαθητής της έκτης τάξης (με τα τότε κρατούντα) άρχισε να παίζει με την σάλπιγγα δίπλα του. Με ένα πήδημα ο Παπαμαύρου έφτασε πιο κοντά του και του έδωσε μια με την ανάποδη του χειριού του στο στόμα. Η σάλπιγγα κτύπησε το παιδί στα δόντια και τα ούλα του γέμισαν αίματα.

-Ούουουου, ακούσθηκε και ξεκινήσαμε κι αφού περάσαμε μπροστά από την εκκλησία του Αγίου Ιακώβου, κατεβήκαμε την άλλη πλευρά του κήπου, μπροστά από την Νομαρχία, και φθάσαμε στην Απλωταριά. Εκεί, στον στενό εμπορικό δρόμο της Χίου όλοι μας αποθέωσαν. Οι φωνές για ένωση και οι βρισιές για του Άγγλους υψώθηκαν στον Χιώτικο ουρανό από όλους του πολίτες. Οι καταστηματάρχες, πολλοί από τους οποίους είχαν πριν λίγα χρόνια αποφοιτήσει από τα Χιώτικα αυτά σχολεία, όπως ο Μαδωνής ο Βασίλης, ένοιωσαν πάλι μαθητές. Έβγαιναν από τα μαγαζιά τους μαζί με τους πελάτες και τους περαστικούς και μας χειροκροτούσαν συγκινημένοι. Είμαστε μια διαφορετική πινελιά στην ζωή τους, ένα πρόσκαιρο ζύπνημα.

Φθάσαμε στο δρόμο που οδηγεί στην Μητρόπολη και το Γυμνάσιο. Εκεί υπήρξε πάλι αμηχανία. Τελικά πήραμε τον δρόμο για να περάσουμε έξω από το σχολείο μας.

Στη μέση του δρόμου, πριν από το Σχολείο, στεκόταν ο Γυμνασιάρχης Ι. Παπαλάς. Ίσιος

κι ανέκφραστος. Το μικρό του ανάστημα φαινόταν τεράστιο. Ποιος θα τον προσπερνούσε; Όταν πλησιάσαμε, σήκωσε το χέρι του. Ησυχία επεκράτησε. Μίλησε ήρεμα και ζεστά όπως πάντα.

-Περάστε όλοι στο προαύλιο. Θα σας μιλήσω!

Τι θα έκαναν οι μεγάλοι; Τώρα αναλογίσθηκαν ότι στο χέρι του ήταν τα πάντα. Από το να διώξει τους πρωταιτίους μέχρι να τους συγχωρήσει. Θα προσπαθούσαν να τον πείσουν να μην τους τιμωρήσει, ή τουλάχιστον να μην τους χαλάσει την διαγωγή. Γιατί από τιμωρίες και αποβολές είχαν πάρει αρκετές. Αλλά τουλάχιστον να μην τους χαλούσε την διαγωγή...

Στάθηκαν και αυτοί δίπλα του. Έδειξαν την πόρτα της εισόδου.

-Όλοι μέσα, φώναξαν.

Όλοι από τα τρία Σχολεία μπήκαν στην αυλή του Γυμνασίου Αρρένων. Οι Χωροφύλακες ανακουφισμένοι, ακούμπησαν στην μάντρα του σχολείου. Ορισμένοι στάθηκαν απέναντι στην σκιά της Μητροπόλεως.

Στην αυλή όλοι σταθήκαμε εκεί που γινόταν η προσευχή. Οι Καθηγητές στην θέση τους ψηλά στο βήμα. Όλοι οι καθηγητές. Ο Παπαλάς ήλθε τελευταίος. Στάθηκε και μίλησε:

-Σας συγχαίρω! Σας συγχαίρω, φώναξε. Ο παλμός σας. Ο ενθουσιασμός σας. Αλλά και η οργή σας για αυτά που γίνονται στους Έλληνες της Κύπρου μας συγκινούν όλους! Όλοι θα θέλαμε να ήμαστε παιδιά! Όλοι φωνάζομε μαζί σας! Ίσως όχι δυνατά άλλα μέσα μας κλαίμε που δεν μπορούμε να φωνάξομε όπως εσείς! Σας συγχαίρω και για την τάξη σας. Ήσαστε υποδειγματικοί! Συγχαρητήρια! Οι μαθητές των άλλων σχολείων όπως και του δικού μας που έλαβαν μέρος στην εκδήλωση να μην φοβούνται. Ουδείς θα τιμωρηθεί, γιατί η διαμαρτυρία σας ήταν αξιοπρεπής και δίκαιη.

Είπε και άλλα παρόμοια. Τον ακούγαμε έκπληκτοι. Περιμέναμε να μας παρατηρήσει και μας εγκωμιάζε! Δεν γνωρίζω αν είχε τέτοια εντολή ή αν το έκανε με δική του απόφαση. Αλλά μας συγκίνησε όλους και τον αγαπήσαμε και τον εκτιμήσαμε ακόμα περισσότερο.

Την επομένη, εφημερίδες των Αθηνών έγραψαν: «Για την κατάσταση στην Κύπρο και την συμπεριφορά των Άγγλων στους Ελληνοκυπρίους υπήρξε πανελλήνια κατακραυγή. Ενδεικτικόν είναι ότι ακόμα και η φιλήσυχος Χίος διεδήλωσε αγανακτισμένη ζητώντας την τιμωρία των Άγγλων, δικαιοσύνη για την Κύπρο και Ένωσή της με την Ελλάδα».

K. M.

Η Χίος μέσω Ρώμης

Κείμενο-φωτογραφίες Δημήτρη Μελαχροινούδη

Ένα ταξίδι στη Ρώμη είναι πάντα μια πρόκληση. Η ίδια ολοζώντανη παρουσιάζεται διαχρονικά μέσα από τα μνημεία της, που μπόρεσε να διαφυλάξει, συνεργώντας και του Ποντίφικα. Ο αμύθητος πλούτος παλίμψηστων, χειρογράφων κ. α. στις βιβλιοθήκες της, όπου εντρυφούν παντοειδείς ερευνητές.

Συσσωρευμένα ακόμη έργα τέχνης από την αρχαιότητα του πρωτογονισμού και του μέτρου, μέχρι την έκρηξη και το γιγαντισμό της Αναγέννησης, πριν αυτή αφηλιάσει για να εκφράσει στη συνέχεια όλο και λιγότερους.

Όταν λοιπόν μου δόθηκε η ευκαιρία, με οδηγό τον Παντελή Σαλιάρη, έπιασα την ευκαιρία απ' τα μαλλιά. Μέσα από την παρουσίαση του βιβλίου των πρακτικών στην έδρα της ιταλικής γεωρουσίας με αντικείμενο τους Γιουστινιάνι, έπρεπε να δώσει το «παρών» και η Χίος, στην οποία τόσο αναφέρονταν (ευχαριστίες στον Hernico Giustiniani).

Γιατί οι Γιουστινιάνι, στο νησί μας κυρίως έδρασαν απομυζώντας την ικμάδα του με τη Μαόνα της μαστίχας. Σε αντάλλαγμα μας διαφύλαξαν από τις ορδές της Ανατολής και όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου να αλλάξομε αφέντη, αφήκαν τα σημάδια τους: Κάστρα και βίγλες, αρχοντικά και πύργους, μάγκανα και μύλους δημιουργήματα του Χιώτη πάροικου.

Παράδοκαν ακόμη 21 τόσα καστροχώρια, όπου έκλειναν μέσα τους χερομάχους, για να ελέγχουν την απρόσκοπτη παραγωγή του μαστιχιού. Να κουμαντάρουν και τα χέρια για τα περιβόλια τους και το μετάξι.

Την ίδια οικογένεια, που ακολουθώντας ιστορικές επαναλήψεις, ανακατεύτηκε με τους ντόπιους γαλαζοαίματους-μεγαλόσχημους (Θεέ

μου πως δεν το συνειδητοποιούμε!), μεταλλάχτηκε σε αυτούς που κυριάρχησαν στο παγκόσμιο εμπόριο, τότε με το «χιώτικο δίκτυο». Αυτουνού που επηρεάζοντας τα χρηματιστήρια των μεγαλύτερων κέντρων, διακινούσε τα εμπορεύματα με τη δική του ναυτιλία, την ίδια που άπομεινε να μεγαλουργεί στις μέρες μας και σύντομα μας αποχαιρετά.

Δεν θα αναφερθώ στο βιβλίο που παρουσιάστηκε, γιατί ο χώρος δεν το επιτρέπει, περιοριζόμενος σε μερικές διαπιστώσεις.

Πρώτα-πρώτα, η χτυπητή διαφορά ανάμεσα σε μας και στους Ρωμαίους. Σέβονται στο έπακρο το

περιβάλλον. Δημιουργούν χωρίς να το προσβάλλουν, μα ούτε και να το μολύνουν. Αξιοποιούν στο μέγιστο τα μνημεία τους, χωρίς να αφήνουν να καταντήσουν ένας άμορφος σωρός από πέτρες. Δημιουργούν έτσι ένα σοβαρό πόλο έλξης ανθρώπων, με όλες τις συναφείς παραμέτρους, χωρίς να περιορίζονται μόνο στην ικανοποίηση του στομαχιού ή των

Τοιχογραφία με τη Χίο στο παλάτι του V. Giustiniani, στο Bassano Romano

τριών S (Sun, Sea, Sex). Η εισροή πακτωλού χρημάτων διασφαλίζεται από το αδιάκοπο ρεύμα των συνωστιζόμενων και με το θρησκευτικό τουρισμό.

Στη Ρώμη θυμήθηκα τον Καζαντζάκη. Εκείνος στην πρώτη επίσκεψη αναγκάστηκε να φορέσει στενά παπούτσια για να μειώσει την ευτυχία του που περιδιάβαινε την πόλη. Στην περίπτωση μου ένοιωσα τη μικρότητά μου, μπροστά στο μεγαλείο της Τέχνης, που δε γνωρίζω. Με συνάρπαζε και με καθήλωνε με τη βοήθεια του Σαλιάρη (μια άλλη αποκάλυψη, για το πλήθος και το βάθος των γνώσεών του, ο οποίος παρά την αγνωμοσύνη και κενότητα «των τα πάντα επαϊόντων», επιμένει στην ανιδιοτελή προσφορά του!).

Η γνωριμία με την Παρασκευή Παπακώστα του Πανεπιστημίου της Sapienza μαζί με την Montanari, συμβάλλει με την πολύχρονη εργασία της στο να μας θυμίζει, ανάμεσα στα άλλα, την ανοίκεια συμπεριφορά μας στα μνημεία της Χίου.

Η γνωριμία με το Giuseppe Marchetti δήμαρχο του Bassano Romano (δήμος 5.000 κατοίκων, 40 χιλιόμετρα από τη Ρώμη). Στο μέγαρο του γεννημένου στη Χίο Γιουστινιάνι, δίπλα στο δημαρχείο, ανακαλύψαμε μια διαρκή διαφήμιση της Χίου, μέσα από το φρέσκο του (φωτογραφία στην προηγούμενη σελίδα). Ο Δήμαρχος εκτός από τη ζεστή φιλοξενία του, προτείνει μια συμφέρουσα αδελφοποίηση. Τέλος η έκπληξη από τη συνάντηση με τη Dr Elisa Petitta (elisapetitta@hotmail.com), σε τα-

Ο Δήμαρχος του Bassano Romano Giuseppe Marchetti

Η ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Sapienza, Παρασκευή Παπακώστα

πίσει τις ίδιες δυσκολίες του ομογενή της Σμύρνης κ. Μπαλατζή (Karavan Travels). Ο χιώτικης καταγωγής που έλκει το γένος του από τους Μαυροκορδάτους και γνωστός στην Ελίζα, α-

φού συνεργάζεται μαζί του, μου είχε διατυπώσει την πικρία του σε μια συνάντησή μας στη Βιβλιοθήκη Κοραή, ότι δε μπόρεσε να πείσει τους εδώ παράγοντες για συνεργασία.

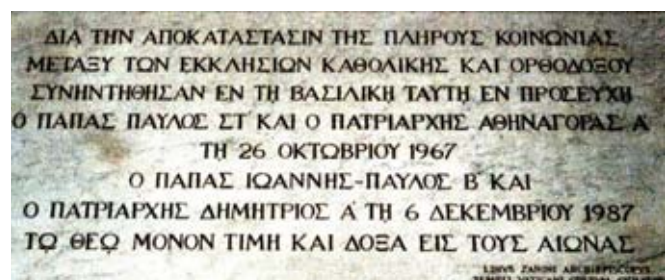
Πόσο μεγάλος και ταυτόχρονα μικρός είναι ο κόσμος, αφού κουβεντιάζουν τη Χίο μας πνευματικοί άνθρωποι στην «αίθουσα των προέδρων» του παλατιού των Γιουστινιάνι, τωρινή έδρα της Γερουσίας της Ιταλίας και σε λίγη ώρα με-

τά την έχει αντικείμενό της η παρέα στο Πάνθεον! Εμείς κατά τ' άλλα αντιμετωπίζουμε την πραγματικότητα επιμένοντας... Χιώτικα!

Η είσοδος της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου

βέρνα του Πάνθεου της Ρώμης. Αυθεντία στις φραγκολεβαντίνικες συνθέσεις, παρουσιάζει τη δουλειά της στην Κωνσταντινούπολη και τη Σμύρνη, μέσα στο 2006. Ενδεχομένως και κομμάτια του Maurice Ravel (γνωστό το Bolero του) με τις πέντε ελληνικές δημοτικές μελωδίες «το τραγούδι των συλλεκτών της μαστίχας». Υποψιάζομαι συνάφεια με όσα κατέγραψε στον κέρινο κύλινδρό του ο Humbert Pernot (για περισσότερα στον ερευνητή της μαστίχας Δημήτρη Κοκκινάκη). Προσπαθήσαμε να την πείσουμε να έλθει στη Χίο. Πως όμως; Θα αντιμετω-

Δεξιά στην είσοδο της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου

Στα Καμπόχωρα

Την 1η του περασμένου Σεπτεμβρη βρεθήκαμε (κατόπιν συνεννόησης) στο Δημαρχείο Καμποχώρων, ο γράφων, ο μόνιμος «συνένοχος» Δημήτρης Μελαχροινούδης, ο Enrico Giustiniani και ο Antonio Campi.

Οι τελευταίοι βρέθηκαν τότε στη Χίο για να μαζέψουν στοιχεία για την ιστορία των προγόνων τους στη Χίο και να αρχίσουν κάποια συνεργασία των Δήμων της Χίου και του Δήμου του Bassano Romano της Ιταλίας.

E. Giustiniani, A. Campi, Αντιδήμαρχος Α. Μπρουζάκης και Δ. Μελαχροινούδης στο Δημαρχείο Καμποχώρων

Δε μπορούσε να μείνει αμέτοχος ο Δήμος Καμποχώρων που στην περιφέρειά του έχει τόσα πολλά γενοβέζικα κτίσματα (ερείπια τα περισσότερα), από τους πύργους των Γιουστινιάνι στα Σκλαβιά, στο Δαφνώνα-Βερβεράτο (Πύργος, Κάστρο, Επτά Πύργοι, Πετρανά) και σε όλα τα διαμερίσματα του Δήμου Καμποχώρων.

Αφού λοιπόν ορίσαμε ένα ραντεβού με τον Αντιδήμαρχο Αργύρη Μπρουζάκη (ο Δήμαρχος είχε ανειλημμένες υποχρεώσεις), βρεθήκαμε κατά τις 13:15 στο Δημαρχείο. Θέσαμε τις βάσεις για μια πρώτη συνεργασία, αντηλλάγησαν απόψεις που θα συζητούσαν όταν επέστρεφαν στη χώρα τους με το Δήμαρχο του Bassano Romano.

Όπως μας είπε ο κ. Μπρουζάκης που χειρίζεται το θέμα, ο Δήμαρχός μας, επικοινωνήσε δι' αλληλογραφίας με τον Δήμαρχο του Bassano Romano και δήλωσαν αμφότεροι το ενδιαφέρον τους για συνεργασία. Επίσης ο κ. Μπρουζάκης επικοινωνήσε τηλεφωνικά (με διερμηνέα τον κ. Alex Pacino) με τον Enrico Giustiniani και συζητήσαν για ανταλλαγή πολιτιστικών εκδηλώσεων. Από το Δήμο μας κουβεντιάζουν για επίσκεψη στη Ιταλία αντιπροσωπείας και μελών των χορευτικών του Δήμου, που θα χορέψουν Ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς.

Πιστεύουμε και ελπίζουμε να προχωρήσει αυτή η συνεργασία και να γίνει όσο το δυνατό εκτενέστερη. Οι Γενοβέζοι δεν είναι πλέον δυνάστες. Είναι μέρος της Χιακής ιστορίας και όσο πιο γρήγορα εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία αυτή, όσο μεγαλύτερη είναι η σύσφιξη σχέσεων και δεσμών, τόσο γλυκύτεροι θα είναι και οι καρποί στο απώτερο μέλλον...

Την Κυριακή 4 Δεκεμβρίου εγκαινιάσθηκε το Σκοπευτήριο Δήμου Καμποχώρων στη θέση Φυρόλακκας. Σε ένα θαυμάσιο τοπίο με μαγευτική θέα (ευχόμαστε να μην το καταστρέψει η έλλειψη σεβασμού και η συνήθης αδιαφορία μας), ένα κόσμημα πραγματικό, που άφησαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Δήμο μας.

Την ιδέα είχε ο Γυμνασιάρχης Γ. Μαρμαρινός, οι πρώτες ενέργειες έγιναν από τον τότε Δήμαρχο Καμποχώρων και σημερινό Νομάρχη Πολύδωρο Λαμπρινούδη και υλοποιήθηκε επί Δημαρχίας Μανώλη Κράκαρη και δικαιολογημένα καμάρωναν όλοι.

Πολλοί επίσημοι και πλήθος κόσμος παρευρέθηκαν στα εγκαίνια, του καλού καιρού συνεργούντος. Πολλοί και οι ομηλητές. Ο Βουλευτής Ι. Πίττας, ο Νομάρχης, ο Δήμαρχος, ο Κ. Μαρμαρινός, ο Πρόεδρος του Σκοπευτικού Ομίλου Χίου, η εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Σκοπευτικής Ομοσπονδίας και ο εκπρόσωπος της εταιρίας που προμήθευσε τα σκοπευτικά μηχανήματα που είναι τα τελειότερα.

Ήδη λειτουργούν τα γραφεία του Σκοπευτικού Ομίλου Χίου εκεί και το αναψυκτήριο που κατόπιν διαγωνισμού πήρε ο Σταμάτης Α. Μενής.

Ευχόμαστε καλορίζικο το νέο μας σκοπευτήριο και ο περιβάλλον χώρος να μείνει καθαρός όπως σήμερα και προστατευμένος.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Από τα εγκαίνια του Σκοπευτηρίου
Φωτογραφία Κώστα Σταμούλη

Αγαπητέ μου Βαγγέλη

Σε θαυμάζω για την προσφορά και την αντοχή σου. Για τις ποικίλες θετικές παρουσίες σου στον Πολιτισμό και ιδιαίτερα για τη «Δάφνη», που πάντα έχεις κάτι καινούργιο να προσφέρεις σε όλους μας.

Να είσαι πάντα καλά

Γιάννης Καράλης

(Πρόεδρος Φιλοτεχνικού Ομίλου Χίου)

*

Αξιότιμη κύριε Ρουφάκη

Η Euroclassica και η Ομηρική Ακαδημία σας εκφράζουν τις άπειρες ευχαριστίες τους για την ουσιαστική και καίρια συμβολή σας επί σειράν ετών στο υψηλό εθνικό, επιστημονικό, πολιτιστικό σας έργο και για την επιτυχή διεξαγωγή των εργασιών τους κατά το τρέχον έτος 2005.

Τα σχόλια και η ευαρέσκεια των συνέδρων είναι διθυραμβικά και σε υπερθετικό βαθμό. Αξίζουν σε σας και στον Μορφωτικό και Εκπολιτιστικό Σύλλογο Δαφνώνα θερμά συγχαρητήρια. Οι εκ-

δηλώσεις στο «Στρατηγάτο» του Δαφνώνα υπερέβησαν κάθε προσδοκία, εντυπωσίασαν, ενθουσίασαν. Διαβιάστε τις άπειρες ευχαριστίες μας στους εκλεκτούς συγχωριανούς σας που καλλιεργούν το πνεύμα και προάγουν τον πολιτισμό. Κι ελπίζουμε ότι του χρόνου συν Θεώ, θα επανέλθετε πλέον ενθουσιώδεις για να συνεορτάσουμε τα δεκάχρονα της Euroclassica στη Χίο μας το νησί του Ομήρου και τα εννιάχρονα της Ομηρικής Ακαδημίας. Ο ομηρικός πλους συνεχίζεται και διακεκριμένοι Ελληνιστές και φοιτητές από όλη τη γη γεύονται την πνευματική προσφορά των ομηρικών επών και της ελληνικής παιδείας στη διαχρονική της ροή και απερχόμενοι γίνονται οι καλύτεροι πρεσβευτές της χώρας μας στον κόσμο όλο.

Ευελπιστώντας στην ευγενική σας συνεργασία, διατελούμε με εξαιρετική τιμή,

Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου

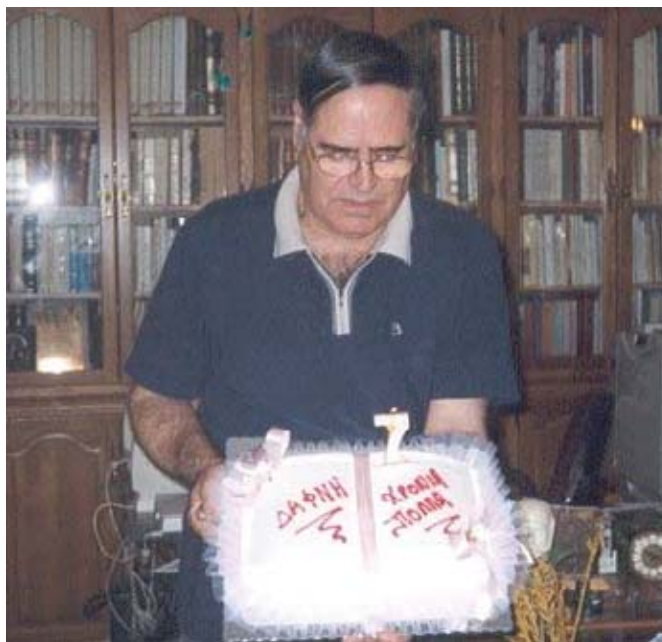
Επίτιμη Αντιπρόεδρος της Euroclassica

και Διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας

Χρόνια πολλά «Δάφνη»

Το καλοκαίρι που πέρασε, κάποιοι καλοί φίλοι θυμήθηκαν πως η «Δάφνη» συμπλήρωσε 7 χρόνια ζωής και με μια ωραία τούρτα-βιβλίο, επισκέφθηκαν τα γραφεία μας για να ευχηθούν χρόνια πολλά.

Τους ευχαριστήσαμε πολύ και τους διαβεβαίωσαμε πως όσο μπορεί να επιβιώσει η «Δάφνη» (όσο δηλαδή μπορεί να τη χρηματοδοτεί ο έκδοτης της), θα παραμείνει αδέσμευτη και ανεξάρτητη, θα υπηρετεί τους σκοπούς και τους στόχους που έθεσε από την ίδρυσή της. Δε θα συμβιβαστεί με κάποιους «κυρίους» πολιτικούς ή διοικητικούς που όταν πιάνουν ένα θώκο ξεχνούν ιδεολογίες και πιστεύω και γίνονται άλλοι δυνάστες, άλλοι... κonomάκηδες.

«Δάφνη» Χρόνια Πολλά (δια του λόγου το αληθές)

Στα επτά χρόνια που πέρασαν, η «Δάφνη» εκτός από τα 15 περιοδικά, τα 3 βιβλία (Λωλόδεντρα, Πετροχελίδονα και Ηλιοστάσια και τελευταία τα Χιώτικα Αφηγήματα) και περί τα 10 ανάτυπα

που εξέδωσε, διοργάνωσε εκθέσεις, ομιλίες, επετειακές εκδηλώσεις κ. α. Σε συνεργασία με άλλους φορείς οργάνωσε ή συμμετείχε σε πολλές εκδηλώσεις, συνέδρια (πολλά από τα οποία διεθνή) και ότι άλλο έχει σχέση με την προβολή του τόπου, την παράδοση και τον πολιτισμό μας. Είναι (με τον εκδότη της) Ειδικός Συνεργάτης της Euroclassica-Ομηρικής Ακαδημίας και έχει συνεργασία με πολλούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥ

Του Βαγγέλη Ρουφάκη

P. MARTAKIS

9, HAYRIDOU STR. - 105 42 ATHENS - GREECE TEL. 32 28 098
TELEX: 216966 MART GR 32 24 363
CABLES: MARTAKIP ATHENS
CENTRAL P.O. BOX 830, ATHENS

YOUR REF.

OUR REF.

Αθήνα 27 Οκτ., 1984

Βαγγέλη Ρουφάκη
Νέα Υόρκη
Η.Π.Α.

Πολυαγαπητέ μου Βαγγέλη,

Πολύ συχνά σέ σκέπτομαι και αναλογίζομαι πόσα θά μπορούσαμε να κάνουμε οι δυό μας αν μπορούσαμε να συνεργαζόμαστε πιά στενά πράγμα που δέν είναι εύκολο τώρα που δεν ζουμε στο ίδιο μέρος.

Σέ ευχαριστώ πάρα πολύ γιαί τις φωτογραφίες που μου έστειλες και το ίδιο σε ευχαριστούν και τα παιδιά του Διοικητικού Συμβουλίου και οι άλλοι χωριανοί που τους το είπαμε. Μάλιστα σέ μιιά εκδρομή που κάναμε πριν από ένα μήνα περίπου στην Πάρνηθα, κύτταζαν εκείνες τις προπολεμικές φωτογραφίες με τούς μαθητές του Δημοτικού και αναγνώριζαν με επιφωνήματα ποιός ή ποιά είναι σ'αυτές.

Σε παρακαλώ πολύ να μου στείλεις, αν έχεις παλιές φωτογραφίες με βραδιάδες και τις γιαγιάδες με τά μακριά φουστάνια εκείνου του καιρού καθώς και οποιαδήποτε άλλη παλιά φωτογραφία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι όσο το δυνατό πιά παλιές.

Δεν μου γράψατε τίποτα για τους συγχωριανούς της Αμερικής, γιαί τη ζωή τους, τις επαγγελματικές απασχολήσεις, τις επιτυχίες και τις δυσκολίες τους καθώς και κάποια ιστορία των πρώτων δαφνούσων στην Αμερική.

~~Αυτό τό μήνα θα τη βγάλουμε την εφημερίδα. Εννοώ τον Νοέμβρη. Πιο μπροστά κρίθηκε απρόσφορο να βγει. Γιαυτό σε παρακαλώ μόλις πάρεις τούτο το γράμμα στείλε μου ότι ύλη μπορείς να συγκεντρώσεις και να γράψεις. Μή διστάσεις να γράφεις. Μπορείς να γράφεις και στο κάτω κάτω δημοσιογραφική φόρμα, αν χρειασθεί, δίνω εγώ στά γραπτά σου.~~

Στο γραφείο προγραμματίζουμε και πραγματοποιούμε διάφορες εκδηλώσεις, όπως προβολές σλάιντς και κινημ. ταινιών, ομιλίες κ.λ.π. Παράλληλα προσπαθούμε να εξασφαλίζουμε διασυνδέσεις με κρατικούς και άλλους φορείς έτσι πού να μπορούμε να βοηθούμε τους συγχωριανούς αν μόνοι τους δεν μπορούν να πετύχουν καιί που επιδιώκουν.

Πώς πάνε οι δουλειές σου;
Χαιρετισμούς στη μητέρα σου και τους άλλους συγχωριανούς.
Καλή άντάμωση.

Σου εύχομαι για
επιτυχία και
το-ζήμιες.

Γειά χαρά
Βέτρος Μαρτάκης

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΣΒΟ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΞΥΛΟΚΟΠΟΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΓΕΛΑΓΩΤΗ

Μια φορά κι ένα καιρό, στους πρόποδες του Λεπέτυμνου ζούσε ένα Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος κι αγαπούσε πολύ τα κυκλάμινα και τα δέντρα του δάσους. Κάθε μέρα, η μάννα του, για να μην τεμπελιάζει, του 'δινε μια φέτα ψωμί κι ένα τσεκούρι και το 'στελνε στο δάσος να μαζέψει ξύλα για τη φωτιά. Όμως, το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, αγαπούσε πολύ τα δέντρα και λυπόταν να τα πληγώνει.

Όλη τη μέρα τριγυρούσε στη ρεματιά και στις πηγές της Χιλιοπηγάδας, μάζευε κυκλάμινα και λευτέρωνε κοτσύφια απ' τις ξόβεργες. Κατά το μεσημέρι καθόταν μέσα στην κουφάλα του πλάτανου, που σκέπαζε όλη τη ρεματιά κι έτρωγε τη φέτα το ψωμί. Το απόγεμα μάζευε τίποτα ξερόκλαδα που του 'ριχνε το πλατάνι και τράβαγε για το σπίτι. Το βράδυ που γυρνούσε στο σπίτι, χωρίς ξύλα, η μάννα του, του 'βαζε τις φωνές.

Μια μέρα, εκεί που τριγυρούσε στη ρεματιά της Χιλιοπηγάδας, να σου μπροστά του ένα σαλιγκάρι, που ξεθάρρευε απ' το πρωτοβρόχι κι ήθελε να βγει απ το καβούκι του. «Εϊ, Παλικάρι που δεν θέλεις να γίνεις ξυλοκόπος, βοήθα με να βγω απ' το καβούκι μου και να γνωρίσω τον κόσμο κι εσένα!», του φώναξε. Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, τα 'χασε. Έσκυψε, πήρε στη παλάμη του το σαλιγκάρι, μάζεψε κι ένα μπουκέτο κυκλάμινα και τράβηξε για το σπίτι. «Απόψε, δε θα φωνάζει η μάννα μου» σκέφτηκε. Αμ δε, Μόλις έφτασε στο σπίτι - δε λέω, πολύ χάρηκε η μάννα του, που της έφερε κυκλάμινα, τον αγκάλιασε και τον φίλησε γι αυτό - σαν είδε όμως πως δεν έφερε ξύλα, του 'βαλε πάλι τις φωνές κι άρπαξε το σαλιγκάρι να το ρίξει στο τζάκι. Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, όρμησε γρήγορα κι έβγαλε το σαλιγκάρι απ' τη φωτιά. «Πρωί -πρωί να το πας από κει που το έφερες» του είπε η μάννα του.

Το άλλο πρωί, το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, πήρε τη φέτα το ψωμί, πήρε το τσεκούρι, πήρε και το σαλιγκάρι στην παλάμη του κι έφυγε πάλι στο δάσος. Μόλις μεσημέριασε έκατσε να ξεκουραστεί και να φάει τη φέτα το

ψωμί κάτω απ το μεγάλο πλατάνι. Την ώρα που έτρωγε, άρχισε πάλι τα παρακάλια το σαλιγκάρι, «Καλό μου Παλικάρι, που δεν θέλεις να γίνεις ξυλοκόπος» του έλεγε «βοήθα με να βγω, γλίτωσε με απ' την κατάρα του δράκου του Λεπέτυμνου, που μ' έχει φυλακίσει στο καβούκι μου».

Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος και που μόνο το καλό ήξερε να κάνει, πήρε στα χέρια του το σαλιγκάρι χώθηκε στην κουφάλα του πλάτανου και με τα δάχτυλά του έβγαλε το σαλιγκάρι απ' το καβούκι του.

Κι ω θάμα! Αμέσως, παρουσιάστηκε μέσα απ' το καβούκι μια πανέμορφη νεράιδα. Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, πετάχτηκε ως εκεί πάνω απ' την ταραχή του. Και δεν ήταν μόνο αυτό. Η κουφάλα του πλάτανου μεταμορφώθηκε αμέσως σε σάλα παλατιού. «Μη φοβάσαι Σωτήρη, έτσι θα σε λέω τώρα πια, γιατί είσαι ο Σωτήρας μου», τον ησύχασε και του είπε την ιστορία της.

Πως ήταν η Νεράιδα της ρεματιάς που προστάτευε τα δέντρα απ' τους ξυλοκόπους και πως την τιμώρησε ο δράκος του Λεπέτυμνου, γιατί ήθελε να κάψει το δάσος και να χτίσει εκεί τα παλάτια του, -ήθελε, λέει, να βλέπει τη θάλασσα-. Του είπε ακόμα κι ότι της άρεσαν πολύ τα κυκλάμινα. «Σ' αγάπησα» συνέχισε να του λέει, «μια μέρα που σε είδα να λευτερώνεις τα κοτσύφια απ' τις ξόβεργες».

Να μη σας τα πολυλογώ το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος και η Νεράιδα της ρεματιάς παντρεύτηκαν. Χαρές να δείτε! Σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες βάσταξαν τα πανηγύρια. Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος, έφερε στο παλάτι και τη μάννα του, που ήξερε μάγια καλά και τους προστάτευε απ' τον δράκο του Λεπέτυμνου. Όλοι τους ζούσαν μια ζωή χαρισάμενη.

Μια μέρα όμως, η μάννα του παλικαριού κατέβηκε στο χωριό, να δει μια ξαδέρφη της που ήρθε απ' τα ξένα. Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος και η Νεράιδα της ρεματιάς, αγκαλιασμένοι, αγνάντευαν την Ανατολή.

Φωτογραφία Κατερίνας Κατσώρη

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΔΑΦΝΗ

HTTP://ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.ΣΜ.ΚΟΜ

Ο Απόλλωνας ήταν ένας πανέμορφος θεός, πανύψηλος, με καταπληκτική κορμοστασιά, γαλάζια μάτια και κατάξανθες μακριές μπούκλες. Γι' αυτό είχε πολυάριθμες ερωτικές περιπέτειες με Νύμφες και θνητές.

Έτσι, αγάπησε τη Νύμφη Δάφνη, την κόρη του θεού ποταμού Πηνειού της Θεσσαλίας. Αυτή ήταν πανέμορφη και τη ζητούσαν από τον πατέρα της πολλά παλικάρια και γνωστοί ήρωες. Ο Πηνειός την παρακαλούσε να παντρευτεί για να του χαρίσει εγγόνια. Αυτή όμως, αγύριστο κεφάλι, δεν άκουγε το γέροντα πατέρα της, γιατί προτιμούσε να κυνηγάει μέσα στα δάση και να συντροφεύει την παρθένα Άρτεμη. Όταν κάποτε τη συνάντησε ο Απόλλωνας, θαμπώθηκε από την ομορφιά της και θέλησε να την κάνει δική του. Η Νύμφη όμως δεν ανταποκρίθηκε στον έρωτα του θεού

Απόλλων και Δάφνη, μαρμάρινο σύμπλεγμα του Bernini (Ελληνική Μυθολογία Ι. Ρισπέν)

και κατέφυγε στο βουνό. Μερόνυχτα ολόκληρα ο Φοίβος (προσωνομία του Απόλλωνα) την κυνηγούσε ανάμεσα στους θάμνους και τα πουρνάρια, φωνάζοντάς της πως δεν ήταν ένας τυχαίος γαμπρός αλλά ο λαμπρός Απόλλωνας που τον τιμούσαν θεοί και θνητοί. Τη στιγμή όμως που κόντευε να τη φτάσει, η Νύμφη παρακάλεσε τον πατέρα της να τη σώσει από το αγκάλιασμα του θεού. Τότε ο Πηνειός που λυπήθηκε την κόρη του, τη μεταμόρφωσε στο ομώνυμο δέντρο· τα πόδια της έγιναν οι ρίζες της δάφνης, το σώμα της ο κορμός, τα χέρια της τα κλαδιά και τα μαλλιά της τα φύλλα του γνωστού δέντρου. Ο Απόλλωνας κλαίγοντας απαρηγόρητα αγκάλιασε το δέντρο και αφού δεν κατάφερε να σμίξει με τη Νύμφη όσο ήταν ζωντανή, ορκίστηκε ότι στο εξής η δάφνη θα ήταν το ιερό δέντρο του και ο ίδιος θα φορούσε πάντα δάφνινο στεφάνι.

Τότε, ο δράκος του Λεπέτυμνου, βρήκε την ευκαιρία, άστραψε και βρόντηξε απ' το κακό του κι έριξε ένα αστροπελέκι, μιαν αστραπή, μια λάμψη μ' ένα φως απόκοσμο και χώρισε στα δυο πλατάνι, παλάτι κι αγκαλιά.

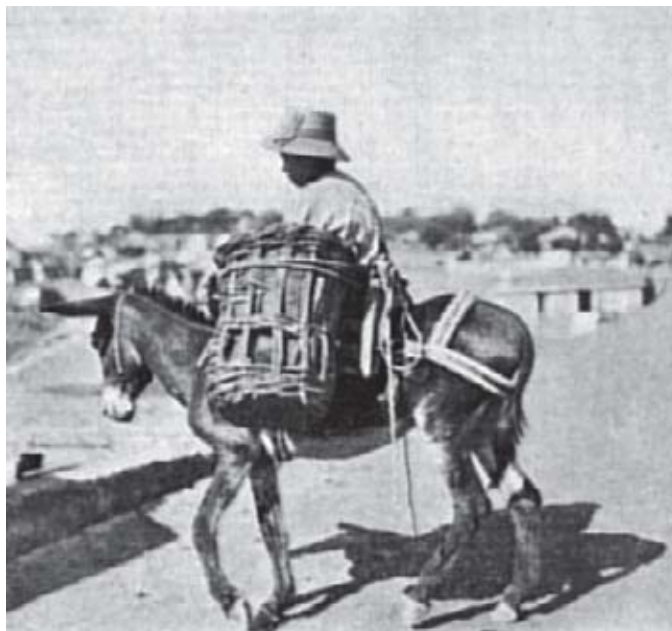
Απ' το παλάτι... Ότι απόμεινε απ' αυτό, η ρίζα του χιλιόχρονου πλάτανου (που κάηκε απ' τον κεραυνό, παρασύρθηκε απ' τα νερά του χειμώνα κι έφτασε ως τις εκβολές της Εφταλούς. Εκεί παραμένει χρόνια τώρα. Να κι η φωτογραφία του, που τράβηξε ένας γυρολόγος φωτογράφος. Αν είσαι αλαφροϊσκιωτος και βρεθείς κοντά στη ρίζα, την ώρα που το αυγουστιάτικο φεγγάρι βουλιάζει στο πέλαγο, παίρνει ανθρώπινη λαλιά και σου λέει την ιστορία της, κατά πως την είπε και σε μένα.

Το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος και η Νεράιδα της ρεματιάς, χάθηκαν στα τέσσε-

ρα σημεία του δάσους και πέτρωσαν απ' τον καημό τους. Έγιναν οι δυο κορφές του Λεπέτυμνου, ο Ξυλοκόπος που λάμπει στην Ανατολή κι η Νεράιδα που λούζεται στη Δύση. Μόνο τις μέρες του Δωδεκαήμερου, εκεί γύρω στα Φώτα που ανοίγουν οι ουρανοί, παίρνουν ανθρώπινη μορφή κι ανταμώνουν στη ρεματιά. Ξεθαρρεύουν και φανερώνονται στους καθάρોકαρδους.

Γι' αυτό κι εσείς, παιδιά μου, που και αγνοί και καλόκαρδοι είσαστε, αν τις μέρες αυτές δείτε ένα παλικάρι και μια πανέμορφη κοπελιά, να χοροπηδούν αγκαλισμένοι στη ρεματιά της Χιλιοπηγάδας, μη ταραχτείτε. Είναι το Παλικάρι που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος και η Νεράιδα της ρεματιάς, που τριγυρνούν αγκαλιασμένοι στα ψηλάματα του Λεπέτυμνου και λευτερώνουν κοτσύφια απ' τις ξόβεργες.

Τέλος του παραμυθιού καληνύχτα σας!

«Το μικρό Χιωτόπουλο, καβάλα στο γαϊδουράκι του, χωρίς να ενδιαφέρεται δια την σκηνοθεσίαν»
Εγκυκλοπαιδικόν Ημερολόγιον 1931
Έκδοση Εθνικού Κήρυκα Ν. Υ.

Νοσταλγικό

Της μοναξιάς μου μετράω τις χάντρες
στο κομπολόι μιας φθαρμένης ζωής,
βαριεστημένα ακολουθούν η μια την άλλη
κι εγώ ακόμα αναρωτιέμαι, γιατί;

Πίνω καφέ πικρό και ανασύρω
τις αναμνήσεις απ' το όμορφο χθες.
Οι χάντρες πέφτουνε, χτυπούν η μια την άλλη
κι εγώ μετράω τις ωραίες στιγμές,

αυτές που ζήσαμε αντάμα, για λίγο
κι η νοσταλγία τους απόμεινε πια.
Αν δε γυρίσεις, το φθαρμένο κομπολόι
τι να το κάνω; Θα το ρίξω στη φωτιά!

Είναι η μοίρα, ειν' το μαύρο πεπρωμένο,
γι' αυτό, να ξέρεις πως κακία δεν κρατώ.
Δε φταις εσύ. Φταίει η ζωή (εγώ το ξέρω),
που το δικό μου όνειρο έμεινε μισό.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Περιεχόμενα

Η γέννηση μιας μέρας σ' ένα ακρογιάλι της Χίου	Ειρήνης Νικολάκη-Καλαμάρη	2
Βέρτικο (ή εδώ Πολυτεχνείο)	Χρυσόστομου Γελαγώτη	2
Χρόνια Πολλά	Βαγγέλη Ρουφάκη	3
Στρατηγάτο 13-7-2005	Βαγγέλη Ρουφάκη	4
Συγχαρητήρια	Βαγγέλη Ρουφάκη	6
Ευπνήστε «Τρανοί της Χίου»	Βαγγέλη Ρουφάκη	7
Η γιαγιά και η λάμπα	Χαράλαμπου Κοιλιάρη	8
Αναμνήσεις της... Πλάκας	Σταματίου Γ. Μανέ	9
Αυτοί που έγραψαν ιστορία και η πατρίδα τους... ξέχασε	Βαγγέλη Ρουφάκη	10
Άρνηση-Προχώρα	Ε. Π.	12
Στη μνήμη του Νίκου Γιαλούρη	Τζένη Συρρή-Χαννάκη	13
Επιστροφή	Μάρκος Μαυρής	13
Βασιλιάς Ληρ- Ανατολίτικος ζουρνάς	Εγκυκλοπαιδικόν Ημερολόγιον	13
Το Διοικητήριο με την πρώτη ελληνική σημαία (1912)	Περικλή Παπαχατζηδάκη	14
Μια διαδήλωση για την Κύπρο	Κ. Μ.	16
Η Χίος μέσω Ρώμης	Δημήτρη Μελαχροινούδη	19
Στα Καμπόχωρα	Βαγγέλη Ρουφάκη	21
Χρόνια πολλά «Δάφνη»	Βαγγέλη Ρουφάκη	22
Το Αρχείο μου, επιστολή Πέτρου Ι. Μαρτάκη	Βαγγέλη Ρουφάκη	23
Το παιδί που δεν ήθελε να γίνει ξυλοκόπος	Χρυσόστομου Γελαγώτη	24
Από την Ελληνική Μυθολογία, Απόλλων και Δάφνη	http://mythologia.8m.com	25
Το μικρό Χιωτόπουλο καβάλα στο γαϊδουράκι...	Εγκυκλοπαιδικόν Ημερολόγιον	26
Νοσταλγικό	Βαγγέλη Ρουφάκη	26
Περιεχόμενα		26
Η γεύση της ρουτίνας	Νίκου Γιαλούρη	27

Μαργαρίτης

Η ΓΕΥΣΗ ΤΗΣ ΡΟΥΤΙΝΑΣ
ΑΠΗΘΕΙΑ. ΠΟΣΟ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΠΡΟΣ-
ΠΑΘΗΣΕΙ ΤΙΔΕ ΝΑ ΞΕΦΥΓΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΤΕΡΟ
ΦΥΚΑΛΙΑΣΜΑ ΜΙΑΣ ΒΑΛΤΕΜΕΝΗΣ ΣΩΣΗΣ
ΟΠΟΥ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΤΕΧΕΙ Η ΡΟΥΤΙΝΑ
ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑΣ, ΤΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟ "ΓΡΑΦΕΙΟ
Η ΔΟΥΛΕΙΑ, ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΜΠΕΛΑΣΜΑ, ΦΑΓΗΤΟ
ΚΑΝΕΝΑΣ ΥΠΝΑΚΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ, ΑΝΑΛΟΓΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΚΑΘΕΝΟΣ, ΤΟ ΣΚΟΤΩΜΑ ΤΗΣ ΥΠΟΛΟΙΠΗΣ
ΩΡΑΣ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ ΣΙΝΕΜΑ Ή ΝΤΙΣΚΟ ΑΛΛΑ
ΣΥΝΕΙΘΕΣΤΕΡΑ, ΓΙΑ ΕΝΑ COOL ΑΤΟΜΟ ΕΝΑ
ΚΑΡΟ ΣΚΥΛΑΔΙΚΟ ΓΙΑ ΞΕΣΑΛΩΜΑ.

ΟΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΙ ΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ,
ΣΙΔΙΚΑ ΤΟ ΦΕΤΙΜΟ ΚΑΛΟΚΑΡΙ, ΡΥΤΟΥΣΑΝ
ΠΩΣ, Ο ΤΥΠΟΣ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΕΜΑΔΟΣ
ΚΡΟΥΕΙ ΤΟΝ ΚΩΔΩΝΑ ΚΑΤΙ ΟΙΔΕΣ ΥΦΕΣΗΣ
ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΧΕΙ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥ
ΧΑΒΑ, ΜΕΡΑ ΜΠΑΙΝΕΙ, ΜΕΡΑ ΒΓΑΙΝΕΙ. ΤΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΦΥΣΚΩΝΕΙ
ΤΑΒΕΡΝΕΣ ΚΑΙ ΟΡΘΑΔΙΚΑ ΑΝΟΙΓΟΥΝ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ, Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΨΩΦΑΕΙ ΓΙΑ
ΧΑΒΑΛΕ ΚΑΙ ΤΣΑΜΠΙΟΝΕ ΛΙΓΚ.

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΤΥ ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΕΙ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΙΟ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ, ΑΛΛΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ
ΟΤΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑ
ΚΛΑΔΙΑ ΤΗΣ Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ
ΣΑΝ ΘΕΜΑ ΓΙΑ ΨΕΥΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΙΣΜΟΥΣ,
ΣΟΦΙΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ, ΓΝΩΣΤΕΣ ΑΜΠΕΛΟΦΙΛΟΣΟΦΙΕΣ.
ΑΦΟΥ ΒΤΑΛΑΜΕ ΤΑ ΔΙΩΘΟΜΕΝΑ ΜΑΣ ΣΤΙΣ
ΕΚΛΟΤΕΣ, ΑΡΚΕΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΑ, ΕΥΤΥΧΩΣ, ΤΩΡΑ
ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΤΙΝΑΣ, ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ
ΟΧΙ; ΚΑΛΜΙΟ ΒΑΡΥΕΣΤΗΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ... ΠΤΩΜΑ
Ν. ΓΙΛΑΛΟΥΡΗΣ

1928 Λαμαδοπούς
Γ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ
ART - ΠΟΣΤΑΛ
233-220
ΑΘΗΝΑΙ 118
Κορμαχο ναυτιλῶν
Τώρα γραφοῦνται ἐν
κόχκοι καὶ φαρὰν ἐν πύρρα

Κατά τον συνταξιούχο καπετάνιο Σταμάτη Ασπρούλη του Γιαννίκου και της Ευανθίας από τη Λαγκάδα, που μεγάλωσε στο Παντουκίος, ο εικονιζόμενος είναι ο αείμνηστος Γιάννης Χέρας από το Παντουκίος, ερασιτέχνης ψαράς και αγρότης. Τους μάζευε σαν ήτανε παιδιά και τους έλεγε παραμύθια όταν τελείωνε τις δουλειές του. Έφυγε λίγο πριν τον πόλεμο του '40